

Bryssel, 19. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10602/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0059(COD)

CODEC 1194
MIGR 164
JAI 834
COMIX 148
RELEX 850
PE 85

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI yhteisen järjestelmän perustamisesta unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY, neuvoston direktiivin 2001/40/EY ja neuvoston päätöksen 2004/191/EY kumoamisesta — Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset (Strasbourg, 15.–18. kesäkuuta 2026)

I JOHDANTO

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan määräysten sekä yhteispäätösmenettelyyn sovellettavia käytännön menettelytapoja koskevan yhteisen julistuksen¹ mukaisesti neuvosto, Euroopan parlamentti ja komissio ovat olleet useita kertoja epävirallisesti yhteydessä toisiinsa, jotta ehdotuksesta päästäisiin yhteisymmärrykseen jo ensimmäisessä käsittelyssä.

¹ EUVL C 145, 30.6.2007, s. 5.

Tässä yhteydessä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan (LIBE) puheenjohtaja Javier ZARZALEJOS (EPP, ES) esitti valiokunnan puolesta yhden kompromissitarkistuksen (tarkistus 4) edellä mainittuun asetusehdotukseen, josta esittelijä Malik AZMANI (Renew, NL) oli laatinut mietintöluonnoksen. Tarkistuksesta oli sovittu edellä mainitussa epävirallisessa yhteydenpidossa. Lisäksi poliittiset ryhmät Vihreät/EVA ja The Left ehdottivat komission ehdotuksen hylkäämistä (tarkistukset 2 ja 3). Renew Europe -ryhmä esitti menettelyä koskevan esityksen², ja LIBE-valiokunta esitti pyynnön äänestää kohta kohdalta esityksestä lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi, josta äänestetään vain, jos menettelyä koskeva esitys hyväksytään.

II ÄÄNESTYS

Edellä mainittua asetusehdotusta koskeva kompromissitarkistus (tarkistus 4) hyväksyttiin täysistunnon äänestyksessä 17. kesäkuuta 2026. Muita tarkistuksia ei hyväksytty.

Näin tarkistettu komission ehdotus muodostaa lingvistijuristien viimeisteltyä sen Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, joka on liitteenä olevassa lainsäädäntöpäätöslauselmassa³.

Se vastaa sitä, mitä toimielinten kesken oli aiemmin sovittu. Neuvoston pitäisi näin ollen voida hyväksyä Euroopan parlamentin kanta lingvistijuristien viimeisteltyä tekstin.

Säädös annettaisiin sitten Euroopan parlamentin kantaa vastaavassa muodossa.

² Työjärjestyksen 60 artiklan 3 kohdan mukaan ryhmä tai alhaisen vähimmäismäärän edellyttämä määrä jäseniä voi pyytää, että täysistunnossa äänestetään alustavan sopimuksen sijasta tarkistuksista esitykseen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi.

³ Lainsäädäntöpäätöslauselmassa olevaan Euroopan parlamentin kannan versioon on merkitty komission ehdotukseen tehdyistä tarkistuksista johtuvat muutokset. Lisäykset komission tekstiin on *lihavoitu ja kursivoitu*. Poistot on osoitettu merkillä ”■”.

P10_TA(2026)0207

Yhteinen järjestelmä unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (palauttamisasetus)

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 17. kesäkuuta 2026 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen järjestelmän perustamisesta unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY, neuvoston direktiivin 2001/40/EY ja neuvoston päätöksen 2004/191/EY kumoamisesta (COM(2025)0101 – C10-0047/2025 – 2025/0059(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyhteistyö: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2025)0101),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C10-0047/2025),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
- ottaa huomioon Ranskan senaatin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 mukaisesti antaman perustellun lausunnon, jonka mukaan esitys lainsäätämisyhteistyössä hyväksyttäväksi säädökseksi ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen,
- ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 18. syyskuuta 2025 antaman lausunnon¹,
- on kuullut alueiden komiteaa,
- ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 75 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 10. kesäkuuta

¹ EUVL C, C/2026/33, 16.1.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj>.

2024 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,

- ottaa huomioon työjärjestyksen 60 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0048/2026),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

**Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 17. kesäkuuta 2026,
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2026/... antamiseksi yhteisen
järjestelmän perustamisesta unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden
kansalaisten palauttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY,
neuvoston direktiivin 2001/40/EY ja neuvoston päätöksen 2004/191/EY kumoamisesta***

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 79 artiklan
2 kohdan c alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyhteistyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistystä³,

* TEKSTIÄ EI OLE VIELÄ VIIMEISTELTY OIKEUDELLISESTI JA KIELELLISESTI.

¹ EUVL C [...], [...], s. [...]

² EUVL C [...], [...], s. [...]

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. kesäkuuta 2026.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Koska unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, sillä olisi oltava yhteinen toimintapolitiikka sellaisten kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi, joilla ei ole oikeutta oleskella unionissa. Tehokas palauttamispolitiikka on muuttoliikkeen uskottavan hallintajärjestelmän keskeinen osatekijä.
- (2) Tällä asetuksella perustetaan **jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien** kolmansien maiden kansalaisten palauttamista koskeva yhteinen järjestelmä, joka perustuu yhteiseen palauttamismenettelyyn, **kolmansien maiden kanssa tehtävään tehokkaaseen yhteistyöhön, laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten velvoitteisiin, välineistöön tosiasiallisten paluiden tai palauttamisten** hallinnointia varten, **mukaan lukien paluuseen kannustamista koskevat toimenpiteet**, ja jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön.

(2 a) *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklan mukaisesti tämä asetus ei vaikuta niihin velvollisuuksiin, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi.*

(3) Jotta voidaan edistää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1351⁴ esitetyn kokonaisvaltaisen lähestymistavan toteuttamista, olisi otettava käyttöön yhteinen järjestelmä, jolla voidaan tuloksellisesti hallita laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista. **Yhteisen** järjestelmän olisi perustuttava yhdenmukaiseen päätöksentekoon, jotta voidaan varmistaa unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltansa puitteissa toteuttamien toimien ja toimenpiteiden yhtenäisyys ja tehokkuus.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1351, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L 222, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

- (4) Eurooppa-neuvosto on korostanut johdonmukaisesti, kuinka tärkeää on toteuttaa määrätietoisia toimia kaikilla tasoilla, jotta paluita ja palauttamisia Euroopan unionista voidaan helpottaa, lisätä ja nopeuttaa. Lokakuussa 2024 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota esittämään kiireellisesti uuden lainsäädäntöehdotuksen.
- (5) Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 12 päivänä joulukuuta 2024 hyväksymissä lainsäädännön ja operatiivisen toiminnan eteenpäin viennin strategisissa suuntaviivoissa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella muistutetaan, että onnistunut palauttamispolitiikka on unionin kattavan ja uskottavan turvapaikka- ja muuttoliikejärjestelmän peruspilari. Tätä varten strategisissa suuntaviivoissa kehotetaan laatimaan ja panemaan täytäntöön entistä määrätietoisempi ja kattavampi lähestymistapa paluisiin ja palauttamisiin parantamalla oikeudellista kehystä kiireellisesti.

- (6) Jotta palauttamispolitiikka olisi tuloksellista, sen olisi oltava yhdenmukaista muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen kanssa ja myötävaikutettava sen eheyteen sekä edistettävä unioniin suuntautuvan laittoman maahanmuuton hallintaa ja ■ laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten luvattoman liikkumisen *estämistä* jäsenvaltioiden välillä ■ perusoikeuksia kunnioittaen ■ .
- (7) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat lisänneet pyrkimyksiään tehostaa palauttamispolitiikkaa. Näistä pyrkimyksistä huolimatta nykyinen oikeudellinen kehys, joka koostuu neuvoston direktiivistä 2001/40/EY⁵ ja direktiivistä 2008/115/EY⁶, ei enää vastaa unionin muuttoliikepolitiikan tarpeita *eikä lainsäädännöllistä ja operatiivista tarvetta varmistaa tosiasiallinen paluu tai palauttaminen*. Sen jälkeen, kun direktiivi 2008/115/EY hyväksyttiin vuonna 2008, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue sekä unionin muuttoliikepolitiikka ovat muuttuneet huomattavasti. Muuttoliikettä koskeva EU:n lainsäädäntö on siirtynyt vähimmäisvaatimukset sisältävästä lainsäädännöstä kohti jäsenvaltioiden käytäntöjen lähentämistä. Komissio pyrki uudistamaan palauttamissääntöjä vuonna 2018 antamalla ehdotuksen palauttamisdirektiivin uudelleenlaatimisesta⁷. Lisäksi komissio on pyrkinyt tukemaan jäsenvaltioita direktiivin 2008/115/EY joustomahdollisuuksien käytössä suositusten (EU) 2017/2338⁸ ja (EU) 2023/682⁹ avulla. Nykyisen oikeudellisen kehyksen rajat ovat kuitenkin tulleet vastaan.

⁵ Neuvoston direktiivi 2001/40/EY, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, kolmansien maiden kansalaisia koskevien maastapoistamispäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta (EUVL L 149, 2.6.2001, s. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁷ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (uudelleenlaadittu teksti), 12.9.2018, COM(2018) 634 final, 2018/0329(COD).

⁸ Komission suositus (EU) 2017/2338, annettu 16 päivänä marraskuuta 2017, palauttamistoimenpiteitä varten laaditusta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten käyttöön tarkoitetusta yhteisestä ”palauttamiskäsikirjasta” (EUVL L 339, 19.12.2017, s. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁹ Komission suositus (EU) 2023/682, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2023, palauttamispäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta ja palauttamisten nopeuttamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY täytäntöönpanon yhteydessä, C/2023/1763. (EUVL L 86, 24.3.2023, s. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>).

- (8) Sen varmistamiseksi, että kolmansien maiden kansalaiset, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon taikka siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä, palautetaan inhimillisellä **ja kestäväällä** tavalla sekä perusoikeuksia ja kansainvälistä oikeutta kaikilta osin kunnioittaen **ilman aiheetonta viivytystä**, olisi luotava tiukka ■ tehokas yhteinen palauttamismenettely. Asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle ja toimivaltaisille viranomaisille olisi luotava varmuutta kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavien selkeiden ja läpinäkyvien sääntöjen avulla. On tärkeää yksinkertaistaa, helpottaa ja nopeuttaa palauttamismenettelyjä sekä varmistaa, ettei **esimerkiksi** luvaton liikkuminen muihin jäsenvaltioihin estä palauttamista.
- (9) Tämän asetuksen mukaisten sääntöjen soveltamisen ei tulisi vaikuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348¹⁰ mukaisiin kansainvälisen suojelun piiriin pääsemistä koskeviin sääntöihin. Tämän asetuksen sääntöjä täydennetään tarvittaessa erityissäännöillä, joilla kielteiset turvapaikkapäätökset kytketään palauttamispäätöksiin ja jotka sisältyvät palauttamispäätösten tekemisen ja oikeussuojakeinojen osalta asetukseen (EU) 2024/1348, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1349¹¹ säädetyllä rajalla tapahtuvalla palauttamismenettelyllä.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, **2024/1348**, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1349, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, rajalla tapahtuvasta palauttamismenettelystä ja asetuksen (EU) 2021/1148 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Tässä asetuksessa kunnioitetaan kolmansien maiden kansalaisten perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka tunnustetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', sekä pakolaisten oikeusasemaa koskevassa 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyssä Geneven yleissopimuksessa, sellaisena kuin se on täydennettynä 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä 'Geneven yleissopimus'. Asetusta olisi sovellettava perusoikeuskirjan, unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti.
- (11) ■ Olisi noudatettava palautuskiellon periaatetta ja perusoikeuskirjan 19 artiklassa määrättyä joukkokarkotusten kieltoa. Ketään ei saa palauttaa, karkottaa tai luovuttaa sellaiseen kolmanteen maahan, jossa häntä vakavasti uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen tai halventava rangaistus tai kohtelu.

(12) Jäsenvaltio, jonka alueella laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen havaitaan, on vastuussa hänen paluunsa varmistamisesta. ■

(12 a) *Jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaiseksi nimeämän tuomioistuimen olisi vastattava oikeussuojakeinoista, joilla haetaan muutosta palauttamispäätökseen, maahantulokieltoon ja poistamispäätökseen. Palautuskiellon periaatteesta johtuvien vaatimusten noudattaminen olisi tarkistettava, jos tuomioistuimen, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla nimetty toimivaltaiseksi palauttamispäätöstä tai poistamispäätöstä koskevassa muutoksenhaussa, tietoon saatetut asiakirja-aineistoon kuuluvat seikat, sellaisina kuin ne ovat tuomioistuinkäsittelyn päättyessä täydennettyinä tai selvennettyinä, viittaavat siihen, että palautuskiellon periaate saattaa vaarantua.*

- (12 b) *Vapaaehtoista paluuta varten myönnetyn ajan peruuttaminen tai kumoaminen ei saisi vaikuttaa palauttamispäätöksen siihen osaan, jossa asetetaan tai todetaan velvoite poistua jäsenvaltioiden alueelta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrättyä tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevaa oikeutta, jolla varmistetaan, että kolmannen maan kansalainen voi riittauttaa vapaaehtoista paluuta varten palauttamispäätöksessä myönnetyn ajan tai sen puuttumisen kyseisestä päätöksestä.*
- (13) *Jos kyseessä on poistaminen, kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisiksi nimettyjen viranomaisten olisi varmistettava palautuskiellon periaatteen noudattaminen yksilöllisen arvioinnin perusteella ottaen huomioon kaikki merkitykselliset olosuhteet. Asianomaisen kolmannen maan kansalaisen olisi toimitettava **ja esitettävä** mahdollisimman nopeasti **ja ennen kuin hänet poistetaan** todisteita henkilökohtaisista olosuhteistaan. Olisi oltava mahdollista tukeutua menettelyn aiemmissa vaiheissa **tai muissa aiemmissä menettelyissä** tehtyyn kaikkien merkityksellisten olosuhteiden **arviointiin**. Kaikki **merkitykselliset** olosuhteiden muutokset ja mahdolliset riskin osoittavat uudet seikat olisi tutkittava, **myös sen määrittämiseksi, että ne ovat perusteltuja ja että kolmannen maan kansalaisen ei katsota esittäneen niitä ainoastaan poistamisen viivyttämiseksi tai estämiseksi.***

- (13 a) *Jäsenvaltio voi ohjata asianomaisen kolmannen maan kansalaisen, joka ilmoittaa, että poistaminen rikkoisi palautuskiellon periaatetta, asianmukaiseen menettelyyn, esimerkiksi asetuksen (EU) 2024/1348 mukaiseen turvapaikkamenettelyyn. Jäsenvaltio voi ohjata kolmannen maan kansalaisen asianmukaiseen menettelyyn myös silloin, kun sen kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisiksi nimetyt viranomaiset saavat tietoonsa asiaankuuluvia seikkoja, joiden mukaan poistaminen rikkoisi palautuskiellon periaatetta.*
- (14) Jäsenvaltioiden on tarpeen voida tehdä yhteistyötä joustavammin muun muassa uusien kahdenvälisen sopimusten tai järjestelyjen mukaisesti sekä kohdennetummin, jotta voidaan *edistää tosiasiallista paluuta tai palauttamista kolmansiin maihin.*

- (15) Kun on todettu, että kolmannen maan kansalainen ei täytä tai ei enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon, siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä, palauttamispäätös olisi tehtävä nopeasti yksilöllisen arvioinnin perusteella ottaen huomioon kaikki **merkitykselliset** tosiseikat ja olosuhteet. ***Palauttamispäätöksessä olisi todettava kolmannen maan kansalaisen velvoite poistua jäsenvaltioiden alueelta. Paluumaata ei tulisi edellyttää määritettävän palauttamispäätöksessä. Paluumaata olisi määritettävä viimeistään ennen poistamista, ja se voidaan määrittää joko palauttamispäätöksessä tai missä tahansa muussa palauttamispäätöksestä erillisessä poistamispäätöksessä. Jos poistamiselle on olemassa este, palauttamispäätöksen tekemistä ei saisi estää, mutta poistamista olisi lykättävä. Jos paluumaan määrittävän päätöksen tekohetkellä on edelleen mahdollista, että kolmannen maan kansalainen poistetaan yhteen paluumaista, joita on useampia esimerkiksi kaksoiskansalaisuuden tai monikansalaisuuden vuoksi, kaikki tällaiset paluumaat voidaan määrittää kyseisessä päätöksessä. Perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrätty oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin olisi varmistettava kaikkien päätöksessä määritettyjen paluumaiden osalta. Jos toimivaltainen viranomainen käynnistää palauttamisen, kolmannen maan kansalaiselle olisi joka tapauksessa ilmoitettava paluumaasta, johon hänet palautetaan, riittävän ajoissa ennen palauttamista.***

- (15 a) *Mikään tässä asetuksessa ei saisi estää jäsenvaltioita säätämästä kansallisessa lainsäädännössään muista perusteista tiettyjen ryhmien poistamisen lykkäämiselle.*
- (15 b) *Ensisijainen vastuu jäsenvaltioiden alueelta poistumisesta olisi oltava kolmannen maan kansalaisella, jolla on velvoite poistua.*
- (16) On tarpeen varmistaa, että jäsenvaltion tekemän palauttamispäätöksen olennaiset tiedot tallennetaan tietyssä muodossa eurooppalaisena palauttamismääräyksenä ja asetetaan saataville Schengenin tietojärjestelmään yhdessä palauttamista koskevan kuulutuksen kanssa tai kahdensivuisella tiedonvaihdon toisen jäsenvaltion kanssa. Jos kolmannen maan kansalainen siirtyy luvattomasti toiseen jäsenvaltioon, eurooppalaisen palauttamismääräyksen olisi tuettava toisen jäsenvaltion tekemien *täytäntöönpanokelpoisten* palauttamispäätösten *tai poistamispäätösten* tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

-
- (18) Jos jäsenvaltion alueella oleskelevasta kolmannen maan kansalaisesta on tehty täytäntöönpanokelpoinen palauttamispäätös toisessa jäsenvaltiossa, ■ palauttamispäätösten tunnustamisella ja täytäntöönpanolla olisi helpotettava ja nopeutettava palauttamisprosessia jäsenvaltioiden välisen tiiviimmän yhteistyön ja keskinäisen luottamuksen pohjalta.

Tällainen tunnustaminen ja täytäntöönpano voivat myös osaltaan ehkäistä laitonta muuttoliikettä ja luvatonta edelleen liikkumista unionissa sekä vähentää palauttamisprosessin viivästyksiä. Oikeussuojakeinoja palauttamispäätöstä vastaan olisi käytettävä *ainoastaan* päätöksen tehneessä jäsenvaltiossa.

- (18 a) *Palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen tunnustamisen 7 artiklan 7 kohdassa tarkoitetussa eurooppalaisessa palauttamismääräyksessä saatavilla olevien tietojen perusteella ei saisi merkitä päätöstä tai toimenpidettä. Palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen tunnustamatta jättämisen ei saisi merkitä päätöstä tai toimenpidettä.*

(18 b) Jos jäsenvaltio harkitsee päätöksen tehneen jäsenvaltion tekemän täytäntöönpanokelpoisen palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa, se voi käyttää seuraavia ohjaavia periaatteita apuna tunnistaakseen tilanteet, joissa vastavuoroista tunnustamista ei saisi soveltaa ja joissa olisi sen sijaan tehtävä kansallinen palauttamispäätös. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi seuraavat: täytäntöönpano on täytäntöönpanevan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaista, myös siltä osin kuin on kyse tiettyjen kolmansien maiden kansalaisten ryhmien, kuten ilman huoltajaa olevien alaikäisten ja ihmiskaupan uhrien, joille kansallisessa lainsäädännössä säädetään korkeampi suojelun taso, palauttamisesta; on nopeampaa antaa uusi palauttamispäätös; eurooppalaisessa palauttamismääräyksessä olevat tiedot ovat puutteellisia; asianomainen kolmannen maan kansalainen on hakenut muutosta palauttamispäätökseen päätöksen tehneessä jäsenvaltiossa; asianomainen kolmannen maan kansalainen on määrä poistaa muuhun kolmanteen maahan kuin siihen, joka ilmoitetaan päätöksen tehneen jäsenvaltion palauttamispäätöksessä tai poistamispäätöksessä, tai palauttamispäätöksessä ei ilmoiteta paluumaata.

- (18 c) *Valmistellakseen pakollisen vastavuoroisen tunnustamisen käyttöönottoa komission ja asiaankuuluvien EU:n virastojen, kuten eu-LISAn, olisi tarvittaessa tuettava jäsenvaltioita, myös määrittämällä ne järjestelyt ja muutokset, jotka ovat tarpeen eurooppalaisen palauttamismääräyksen automaattisen käsittelyn varmistamiseksi.*
- (19) *Viimeistään 7 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen hyväksymiseen mennessä jäsenvaltioiden ja komission ja asiaankuuluvien EU:n virastojen, kuten eu-LISAn, olisi ryhdyttävä ottamaan käyttöön oikeudellisia ja teknisiä järjestelyjä sen varmistamiseksi, että eurooppalainen palauttamismääräys voidaan asettaa saataville Schengenin tietojärjestelmässä. ■*

(19 a) Komission olisi kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen 52 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta soveltamisen alkamispäivästä arvioitava vastavuoroisen tunnustamisen täytäntöönpanoa erityisesti seuraavien osalta: ovatko jäsenvaltiot ottaneet käyttöön oikeudelliset ja tekniset järjestelyt, joilla eurooppalainen palauttamismääräys asetetaan saataville Schengenin tietojärjestelmässä 7 artiklan 7 kohdan mukaisesti, ja ovatko järjestelyt tehokkaita; ovatko jäsenvaltiot ottaneet käyttöön oikeudelliset ja tekniset järjestelyt, joilla varmistetaan eurooppalaisen palauttamismääräyksen automaattinen käsittely 7 artiklan 9 kohdan mukaisesti; palauttamispäätösten ja poistamispäätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon tuloksellisuus; näistä johtuva rasite kansallisille oikeus- ja hallintojärjestelmille sekä asiaankuuluvien koulutus- ja pilottihankkeiden tulokset.

- (19 b) *Komission olisi 9 artiklan 10 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella esitettävä tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia, myös mahdollisia kohdennettuja muutoksia tosiasiallisen paluun tai palauttamisen varmistamiseksi, jotta voidaan ottaa käyttöön toisen jäsenvaltion tekemien täytäntöönpanokelpoisten palauttamispäätösten ja poistamispäätösten pakollinen tunnustaminen ja täytäntöönpano. Jos komissio ei esitä ehdotusta, sen olisi perusteltava tämä.*
- (20) Kansallisten palauttamistoimenpiteiden vaikutuksille olisi edelleen annettava unionin laajuinen ulottuvuus ottamalla käyttöön maahantulokielto, jolla kielletään tulo kaikkien jäsenvaltioiden alueelle ja oleskelu siellä. Maahantulokiellon pituutta määritettäessä olisi otettava asianmukaisesti huomioon kaikki yksittäistapauksen merkitykselliset olosuhteet . Kun laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen havaitaan lähtötarkastuksissa ulkorajoilla, voi olla aiheellista määrätä maahantulokielto uuden maahantulon estämiseksi tulevaisuudessa ja sen myötä laittoman maahanmuuton riskin vähentämiseksi, **kuitenkin siten, ettei estetä kolmannen maan kansalaisen nopeaa poistumista.**

- (21) Kolmansien maiden kansalaiset, *jotka eivät ole noudattaneet* velvoitetta poistua *tai joille ei ole myönnetty määräaikaa* vapaaehtoista paluuta varten, *voidaan poistaa maasta pakkokeinoin*. Poistamista koskevilla tiukennetuilla säännöillä pyritään varmistamaan suora ja välitön seuraus siinä tapauksessa, että kolmannen maan kansalainen ei noudata *määräaikaa*, johon mennessä hänen on *viimeistään poistuttava, ja estämään edelleen liikkuminen ja turvallisuusriskit. Jos ei ole syytä olettaa, että vapaaehtoinen paluu vaarantaisi palauttamismenettelyn tavoitteiden saavuttamisen, yhteistyötä tekevien kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen voi edelleen tapahtua ensisijaisesti vapaaehtoisen paluun muodossa*. Pakkokeinojen käytössä olisi noudatettava oikeasuhteisuuden ja vaikuttavuuden periaatteita suhteessa käytettyihin keinoihin ja tavoiteltuihin päämääriin.

- (21 a) *Koska tätä asetusta sovelletaan ainoastaan unionissa laittomasti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin, se ei vaikuta paluuta ja uudelleenkotoutumista koskevaan neuvontaan eikä muihin ohjelmiin, joilla tuetaan unionissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten vapaaehtoista paluuta ja uudelleenkotoutumista.*
- (22) On tarpeen laatia yhteiset säännöt sen varmistamiseksi, että **laittomasti oleskelevat** turvallisuusriskejä aiheuttavat kolmansien maiden kansalaiset ■ tunnistetaan tehokkaasti ja palautetaan nopeasti. On varmistettava, että turvallisuusriskejä aiheuttavien kolmansien maiden kansalaisten tunnistamiseksi ja heistä ilmoittamiseksi tehdään asiaankuuluvat tarkastukset, mukaan lukien käyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1356¹² säädettyä seulontamenettelyä. **Yleisenä** sääntönä olisi oltava turvallisuusriskejä aiheuttavien kolmansien maiden kansalaisten poistaminen, ja yleisistä säännöistä olisi voitava poiketa, jotta voidaan määrätä pidemmistä **tai toistaiseksi voimassa olevista** maahantulokielloista ja pidemmistä säilöönottoajoista sekä poiketa erityisten säilöönottoyksikköjen käytöstä, jotta **jäsenvaltioiden** turvallisuutta uhkaavat henkilöt voidaan poistaa maasta nopeasti.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1356, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kolmansien maiden kansalaisia ulkorajoilla koskevan seulonnan käyttöönotosta ja asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 ja (EU) 2019/817 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Uusiin sääntöihin olisi sisällyttävä lisävälineitä, joilla laajennetaan jäsenvaltioiden mahdollisuuksia varmistaa paluut tai palauttamiset kolmansiin maihin. Jotta jäsenvaltioilla olisi enemmän paluuta tai palauttamista koskevia vaihtoehtoja, kolmansien maiden kanssa olisi voitava tehdä erityisiä sopimuksia tai järjestelyjä edellyttäen, että kyseinen kolmas maa noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja, *jos kyseessä on poistaminen*, palautuskiellon periaatetta. *Kolmannen maan alueen tiettyihin osiin tai yksilöitävissä oleviin henkilöryhmiin liittyvät puutteet eivät estä tällaisen sopimuksen tai järjestelyn tekemistä, edellyttäen että käytössä on riittävät takeet, joilla varmistetaan niiden kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien täysipainoinen kunnioittaminen, joita tällainen sopimus tai järjestely koskee.*

Sopimuksessa tai järjestelyssä olisi määritettävä *palauttamiseen sovellettavat menettelyt*, maassa oleskelun edellytykset, *sopimuksen tai järjestelyn osapuolten velvoitteet ja vastuut* ja sopimuksen tai järjestelyn noudattamatta jättämisen ■ seuraukset. *Jos sopimukseen tai järjestelyyn liittyy kolmannesta maasta tapahtuva edelleen palauttaminen, kyseisessä sopimuksessa tai järjestelyssä olisi lisäksi esitettävä seuraukset siinä tapauksessa, että edelleen palauttaminen ei ole mahdollista, sopimuksen tai järjestelyn osapuolten velvoitteet ja vastuut*, kolmannen maan tilanteeseen kielteisesti vaikuttavien merkittävien muutosten seuraukset sekä riippumaton valvontaelin tai -mekanismi sopimuksen tai järjestelyn täytäntöönpanon arvioimiseksi. Tällaisella sopimuksella tai järjestelyllä sovelletaan unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

(23 a) *Sen varmistamiseksi, että asianomaisten jäsenvaltioiden ulkorajojen valvontaan ja sisäiseen turvallisuuteen liittyviä oikeutettuja etuja suojellaan riittävästi olosuhteissa, joissa jäsenvaltio neuvottelee tämän asetuksen soveltamiseksi sopimuksesta tai järjestelystä jonkin unionin naapurina olevan kolmannen maan kanssa, niille jäsenvaltioille, joilla on yhteinen raja kyseisen kolmannen maan kanssa, olisi ilmoitettava näistä neuvotteluista hyvissä ajoin ennen sopimuksen tai järjestelyn tekemistä noudattaen kaikilta osin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa vahvistettua vilpittömän yhteistyön periaatetta. Kun jäsenvaltiot tekevät sopimuksia tai järjestelyjä kolmansien maiden kanssa, ne olisi velvoitettava ilmoittamaan komissiolle ja muille jäsenvaltioille tällaisista sopimuksista tai järjestelyistä ennen niiden väliaikaista soveltamista tai voimaantuloa sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi. Jotta voidaan lisäksi välttää unionin oikeuden mahdollinen noudattamatta jättäminen ja lisätä edelleen avoimuutta, jäsenvaltiot voisivat tiedottaa vapaaehtoisesti komissiolle ja muille jäsenvaltioille tässä asetuksessa sallituista sopimuksista tai järjestelyistä kolmannen maan kanssa käytävien neuvottelujen edistymisestä ennen kuin osapuolet ovat päässeet lopulliseen yhteisymmärrykseen, myös saadakseen komissiolta arvion neuvoteltavana olevan suunnitellun sopimuksen tai järjestelyn yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa.*

- (24) Toimiva Schengen-alue ilman sisärajoja perustuu siihen, että jäsenvaltiot soveltavat asiaankuuluvaa säännöstöä tosiasiallisesti ja tehokkaasti. Neuvoston asetuksella (EU) 2022/922¹³ perustetaan arviointi- ja valvontamekanismi, jolla varmistetaan Schengenin säännöstön soveltaminen ■ , myös siltä osin kuin on kyse ilman oleskeluoikeutta olevien kolmansien maiden kansalaisten tosiasiallisesta palauttamisesta ja perusoikeuksien kunnioittamisesta. ■
- (25) Jäsenvaltioiden olisi palauttamismenettelyjä soveltaessaan otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu perusoikeuskirjan 24 artiklan ja lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti. Jäsenvaltioiden olisi lapsen yksilöllistä etua arvioidessaan otettava asianmukaisesti huomioon erityisesti alaikäisen hyvinvointi ja sosiaalinen kehitys lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, turvallisuusnäkökohdat sekä alaikäisen näkemykset hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti, mukaan lukien hänen taustansa. Ilman huoltajaa *olevilla alaikäisillä* olisi oltava edustaja ohjaamassa *heitä* paluu- tai palauttamisprosessin kaikissa vaiheissa.

¹³ Neuvoston asetus (EU) 2022/922, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2022, arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten ja asetuksen (EU) N:o 1053/2013 kumoamisesta (EUVL L 160, 15.6.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>)

- (26) Jos on syytä epäillä kolmannen maan kansalaisen alaikäisyyttä, **voidaan** tehdä **kansallisen lainsäädännön mukainen** iän arviointi. **Jäsenvaltiot voivat hyödyntää aiemmissä menettelyissä suoritettuja iän arviointeja.** Muuttoliikkeen hallinnan yhtenäisyyden varmistamiseksi unionissa **voidaan noudattaa** asetuksessa (EU) 2024/1348 säädettyä menettelyä. ■

- (27) Palauttamismenettelyn tuloksellisuuden lisäämiseksi kolmansien maiden kansalaisille olisi vahvistettava selkeät **velvoitteet**. Kolmansien maiden kansalaiset **olisi velvoitettava poistumaan jäsenvaltioiden alueelta ja tekemään** yhteistyötä viranomaisten kanssa **koko** palauttamismenettelyn **ajan**. Kolmansien maiden kansalaisten olisi pysyteltävä **toimivaltaisten viranomaisten** saavutettavissa **ja tavoitettavissa** ja annettava **kaikki** palauttamisen **valmistelun ja toteuttamisen kannalta merkitykselliset** tiedot. **He eivät myöskään saisi häiritä poistamista fyysisesti tai sanallisesti. Sanalliseksi häirinnäksi katsotaan jotain sellaista, joka on luonteeltaan tai laadultaan pelkkää vastalauseita voimakkaampaa. Tästä seuraa, että ensisijainen vastuu henkilöllisyyden osoittamisesta ja paluuseen tai palauttamiseen tarvittavien matkustusasiakirjojen hankkimisesta ja toimittamisesta olisi oltava kolmannen maiden kansalaisella.** Ellei **poistumis- ja yhteistyövelvoitteita** noudateta, olisi määrättävä tehokkaita, **varoittavia** ja oikeasuhteisia seurauksia, **ja toimivaltaisten viranomaisten olisi toteutettava paluun varmistamiseksi asianmukaiset toimenpiteet, tapauksen mukaan myös tutkintatoimenpiteet. Kolmansien maiden kansalaisia, joita ei voida poistaa muun muassa palautuskiellon periaatteen vuoksi tai siksi, etteivät he tee yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ei pidä vapauttaa yleisten velvoitteiden noudattamisesta, mukaan lukien velvollisuus pysyä tietyllä alueella, asua tietyssä osoitteessa ja ilmoittautua viranomaisille.** **Yhteistyövelvoitteen rikkomisesta määrättäviin seurauksiin olisi kuuluttava esimerkiksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti myönnettyjen etuuksien ja avustusten supistaminen tai matkustusasiakirjojen takavarikointi** ■ .

- (27 a) *Mikään tässä asetuksessa ei vaikuta velvoitteisiin ja toimenpiteisiin, jotka eivät liity palauttamiseen, tai kansallisen lainsäädännön mukaisiin sosiaaliin sosiaaliin koskeviin säännöksiin.*
- (28) Tämän asetuksen ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden mahdollisuuteen määrätä tarvittaessa kansallisen rikoslainsäädännön mukaisia rikosoikeudellisia seuraamuksia, ***mukaan lukien vankeusrangaistus***, tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluville kolmansien maiden kansalaisille.
- (29) Olisi säädettävä palauttamiseen liittyviä päätöksiä vastaan käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, joilla taataan se, että asianomaisten henkilöiden ***oikeudet*** suojataan tehokkaasti. ■ Tarvittavaa oikeusapua olisi tarjottava pyynnöstä tapauksissa, jotka koskevat uudelleen käsittelyä ***tuomioistuimessa, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta mahdollisuuteen rajoittaa mahdollisuutta saada oikeusapua ja oikeudellista edustusta.***

- (29 a) *Oikeusapuun ja oikeudelliseen edustukseen sisältyy uudelleen käsittelypyynnön valmistelu, mukaan lukien kansallisen lainsäädännön nojalla vaadittavien menettelyyn liittyvien asiakirjojen laatiminen ja, jos järjestetään tuomioistuinkäsittely, osallistuminen tähän käsittelyyn tuomioistuimessa, jotta voidaan varmistaa oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.*
- (29 b) *Tuomioistuimen käsite on unionin lainsäädännössä säännelty käsite, sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuin sitä tulkitsee. Käsitteellä voidaan muun muassa tarkoittaa vain viranomaista, joka on ulkopuolinen siihen viranomaiseen nähden, joka on tehnyt päätöksen, johon on haettu muutosta. Kyseisen viranomaisen olisi suoritettava lainkäyttötehtäviä. Tässä yhteydessä ei ole ratkaisevaa, onko kyseinen viranomainen tunnustettu tuomioistuimeksi kansallisen lainsäädännön nojalla. Tämä asetus ei saisi vaikuttaa toimivaltaan, jota jäsenvaltioilla on kansallisen tuomioistuinjärjestelmänsä järjestämisen ja muutoksenhakuelinten lukumäärän määrittämisen suhteen. Jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta hakea muutosta ensimmäistä tai myöhempää muutoksenhakua koskevaan päätökseen ja muutosta on haettu, poistamista ei saisi lykätä, paitsi jos kolmannen maan kansalainen pyytää lykkäämistä ja toimivaltainen tuomioistuin päättää myöntää sen ottaen huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet. Tämä ei saisi vaikuttaa kansalliseen lainsäädäntöön, jossa säädetään muutoksenhaun lykkäävästä vaikutuksesta.*

- (30) Jotta voidaan parantaa palauttamismenettelyjen tuloksellisuutta ja varmistaa samalla, että oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin kunnioitetaan perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti, palauttamiseen liittyviä päätöksiä koskevat muutoksenhaut olisi niin pitkälti kuin mahdollista riitautettava vain yhdessä oikeusasteessa. Muutoksenhakuun ja ***päätösten täytäntöönpanon lykkäämiseen*** liittyvien tämän asetuksen säännösten olisi oltava perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden mukaiset.
- (30 a) ***Vaikka tässä asetuksessa ei säädetä muutoksenhaun automaattisesta lykkäävästä vaikutuksesta, jäsenvaltioiden olisi perusoikeuskirjan 47 artiklaa kaikilta osin noudattaen varmistettava, että toimivaltainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi lykätä poistamista ennen palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen täytäntöönpanoa. Kolmannen maan kansalaisen olisi voitava esittää palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva pyyntö, ellei kansallisessa lainsäädännössä säädetä myös toimivaltaisen tuomioistuimen mahdollisuudesta keskeyttää sen täytäntöönpano viran puolesta. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää kansallisessa lainsäädännössään muutoksenhaun automaattisesta lykkäävästä vaikutuksesta. Pällekkäisyyksien välttämiseksi palautuskiellon periaatteen rikkomisen vaaraa koskevassa arvioinnissa olisi tukeuduttava asiakirja-aineiston mihin tahansa osaan, erityisesti aiempiin arviointeihin, tarvittaessa myös turvapaikkamenettelyn yhteydessä tehtyihin arviointeihin.***

- (31) Jäsenvaltioiden olisi saatava tarvittavat välineet, *joilla voidaan varmistaa nopea ja tuloksellinen palauttaminen, mukaan lukien noudattamatta jättämisen seurauksena toteutettavat toimenpiteet ja kannustimet poistumis- ja yhteistyövelvoitteen noudattamiseen sekä toimenpiteet* pakenemisen vaaran *ehkäisemiseksi. Pakenemisella tarkoitetaan toimintaa, jonka seurauksena kolmannen maan kansalainen esimerkiksi poistuu jäsenvaltioiden alueelta ilman toimivaltaisten viranomaisten lupaa syistä, jotka eivät ole kolmannen maan kansalaisesta riippumattomia.* Yhteisillä säännöillä olisi sujuvoitettava *yhteistyövelvoitteen mukaisia vaatimuksia ja pakenemisen vaaran määrittämisperusteita rajoittamatta kuitenkaan jäsenvaltioiden oikeutta säätää kansallisessa lainsäädännössään lisätoimenpiteistä ja -perusteista. Tällaisilla säännöillä olisi myös varmistettava, että jäsenvaltioissa sovelletaan säilöönottoa ja säilöönoton vaihtoehtoja, jotta palauttamisprosessia voidaan hallita tehokkaasti.*

- (32) Säilöönnotosta olisi voitava määrätä ainoastaan **palauttamisen toteuttamiseksi, myös palauttamisen valmistelemiseksi, sekä takaisinoton ja poistamisen toteuttamiseksi** edellyttäen, että se on oikeasuhteista ja välttämätöntä kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella ■ . Viranomaisten olisi noudatettava asianmukaista huolellisuutta, säilöönnotto olisi pidettävä mahdollisimman lyhytkestoisena ja sen **keston yksittäisessä jäsenvaltiossa olisi pääsääntöisesti oltava** enintään 24 kuukautta. **Tapauksissa, joissa henkilö pakenee toiseen jäsenvaltioon, säilöönnoton enimmäiskesto laskettaessa ei oteta huomioon aiempia säilöönnottojaksoja. Säilöönnoton enimmäiskesto laskettaessa ei olisi otettava huomioon muiden asetusten tai direktiivien mukaisia säilöönnottoaikoja. Säilöönnoton aikana olisi vastattava haavoittuvuuden arvioinnissa havaittuihin erityistarpeisiin.** Jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään alaikäisten säilöönnotosta, lapsen etu olisi otettava huomioon ensisijaisesti. Muita säilöönnottoa lievempiä vaihtoehtoisia toimenpiteitä olisi käytettävä silloin, kun niitä voidaan tosiasiallisesti käyttää laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tapauksessa.

- (32 a) *Kun säilöönottoa on jatkettu 24 kuukauden ajan, asianomaisella jäsenvaltiolla olisi oltava tietyissä olosuhteissa mahdollisuus jatkaa kolmannen maan kansalaisen säilöönottoa uusiksi ajanjaksoiksi, joiden kokonaiskesto ei ylitä kuutta kuukautta, jos olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että poistamiseen on kohtuullinen mahdollisuus uusien merkittävien tietojen perusteella. Säilöönotosta olisi määrättävä tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen, ja sen olisi oltava mahdollisimman lyhytkestoinen.*
- (33) Turvallisuusriskin aiheuttavien kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen edellyttää täsmällisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Tällaiset kolmansien maiden kansalaiset olisi sen vuoksi voitava ottaa säilöön **24:ää kuukautta** pidemmäksi ajaksi, mutta tällaisen säilöönoton on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaista.

- (34) Säilöönotettuja kolmansien maiden kansalaisia olisi kohdeltava inhimillisellä ja ihmisarvoisella tavalla kunnioittaen heidän perusoikeuksiaan sekä noudattaen kansainvälistä ja kansallista oikeutta ja ottaen huomioon kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi perustetun Euroopan neuvoston komitean antamat käytännön ohjeet. Säilöönoton olisi pääsääntöisesti tapahduttava erityisissä säilöönottoyksiköissä tai muiden yksiköiden tätä varten tarkoitetuissa osastoissa. Jos jäsenvaltio ei voi tarjota tällaisia yksiköitä, voidaan turvautua vankilamajoitukseen, mutta kolmansien maiden kansalaiset olisi *mahdollisuuksien mukaan* pidettävä erillään vangeista. *Turvallisuusriskin aiheuttavat kolmansien maiden kansalaiset voidaan sijoittaa säilöönottoyksiköissä tiloihin, joissa sovelletaan tehostettuja turvajärjestelyjä.*

- (35) Tässä asetuksessa säädetyt säilöönoton perusteet eivät vaikuta muihin säilöönoton perusteisiin, mukaan lukien rikosoikeudenkäynteihin liittyvät säilöönottoperusteet, joita sovelletaan kansallisen lainsäädännön nojalla ■ .
- (36) Valtioiden suvereniteetin ja kansainvälisen yhteistyön peruseriaatteisiin kuuluu jokaisen valtion velvollisuus ottaa takaisin omat kansalaisensa. Valtioiden velvollisuutta ottaa takaisin omat kansalaisensa pidetään kansainvälisen tapaoikeuden periaatteena, **siitä määrätään kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä IX olevassa 5 luvussa ja se on vahvistettu Samoan sopimuksessa. Tosiasiallinen paluu tai palauttaminen on mahdollista ainoastaan, jos valtiot noudattavat velvollisuuttaan ottaa takaisin omat kansalaisensa. Tästä syystä jäsenvaltiot ovat riippuvaisia kolmansien maiden yhteistyöstä voidakseen toteuttaa tuloksellisia palauttamisia. EU ja jäsenvaltiot hyödyntävät tarvittaessa nykyisiä välineitä, kuten asetuksen (EU) N:o 810/2009¹⁴ 25 a artiklaa ja Frontexin tukea, parantaakseen kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä.**

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta (viisumisäännöstö) (EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

- (37) Kolmansien maiden kansalaisten palauttamisen helpottamisessa ratkaisevan tärkeässä asemassa on jäsenvaltioiden välinen ■ koordinoitu takaisinottoa koskeva toimintamalli. Palauttamista koskevan yhteisen toimintamallin tehokkuutta saattavat heikentää täytäntöönpanokelpoisten palauttamispäätösten riittämättömät jatkotoimet. Täytäntöönpanokelpoisten palauttamispäätösten jatkotoimena olisi toteutettava järjestelmällisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet palauttamisen toteuttamiseksi, mukaan lukien *tarvittaessa* takaisinottoopyyntöjen esittäminen kolmansien maiden viranomaisille tapauksissa, joissa kansalaisuudesta ei ole varmuutta tai on saatava matkustusasiakirja.

■ .

- (39) Palauttamismenettelyjen tuloksellisuus perustuu tehokkaaseen hallinnolliseen yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon jäsenvaltioiden välillä. Tietojenvaihdon, mukaan lukien kolmansien maiden kansalaisten henkilöllisyyttä ja kansalaisuutta, matkustusasiakirjoja ja muita merkityksellisiä tietoja koskevien tietojen jakaminen, olisi perustuttava selkeisiin sääntöihin, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1860¹⁵ vahvistetut säännöt. Näissä säännöissä olisi noudatettava tietosuojan periaatteita ja asianomaisen henkilön oikeuksia sekä varmistettava, että tällaiset tiedot ovat paikkansapitäviä ja että niitä käytetään ainoastaan palauttamis-, *poistamis*-, takaisinotto- ja uudelleenkotoutumistarkoituksiin ja että ne on suojattu luvattomalta pääsylvä, luovuttamiselta ja käytöltä.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1860, annettu 28 päivänä marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän käytöstä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 312, 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- I
- (41) Tässä asetuksessa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679¹⁶. Tässä asetuksessa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn unionin toimielimissä ja muissa elimissä sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725¹⁷. Kun otetaan huomioon takaisinoton **ja tuloksellisen palauttamisen** taustalla olevat yleistä etua koskevat tärkeät syyt, palauttamispäätöksen kohteena olevien kolmansien maiden kansalaisten henkilötietojen siirtäminen, mukaan lukien heidän henkilöllisyyttään, matkustusasiakirjojaan, asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa heidän rikostuomioitaan ja terveyttään koskevat tiedot sekä muut merkitykselliset tiedot, voi olla tarpeen **palauttamista, poistamista, takaisinottoa ja uudelleenkotoutumista** varten. Tällaiset siirrot on toteutettava tapauksen mukaan asetuksen (EU) 2016/679 V luvun ja asetuksen (EU) 2018/1725 V luvun **ja rekisteröityjen oikeuksien** sekä palautuskiellon, suhteellisuus- ja tarpeellisuusperiaatteiden sekä perusoikeuskirjan mukaisesti.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (42) ■ Turvapaikka-asioista ■ vastaavien *toimivaltaisten* viranomaisten ■ ja palauttamisprosessin eri vaiheisiin osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä ja koordinoitava toimintaansa tiiviisti *varmistaa* *tosiasiallisen paluun tai palauttamisen*.
- (43) Yhteisessä palauttamisjärjestelmässä olisi hyödynnettävä täysimittaisesti digitaalisia järjestelmiä, joilla tuetaan palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotoutumisen hallintaa ■ , ja sen yhteydessä olisi painotettava tehokasta hallinnollista menettelyä, yhteistyötä, tietojenvaihtoa ja yhteentoimivuutta.
- (43 a) *Jäsenvaltioiden olisi säännönmukaisesti tehtävä yhteistyötä ja avustettava toisiaan, myös salliakseen kauttakulun alueensa kautta, antaakseen tällaiseen kauttakulkuun liittyvää logistista tai muuta aineellista tai luontoissuorituksina annettavaa apua, helpottaakseen siirtoja toiseen jäsenvaltioon, joko kahdenvälisten sopimusten tai järjestelyjen nojalla tai jäsenvaltioiden välisen yhteistyön perusteella, tai tukeakseen kolmannen maan kansalaisen poistumista siihen jäsenvaltioon, jossa hänellä on oikeus oleskella.*

- (44) Unioni antaa taloudellista ja operatiivista tukea tämän asetuksen panemiseksi tuloksellisesti täytäntöön, ***sanotun kuitenkaan vaikuttamatta monivuotisen rahoituskehyksen 2028–2034 soveltamiseen***. Siltä osin kuin toimet olisi rahoitettava turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston temaattisesta rahoitusvälineestä, ne voidaan toteuttaa suoralla, välillisellä tai yhteistyöhön perustuvalla hallinnoinnilla. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä parhaalla mahdollisella tavalla palauttamisen alalla, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1147¹⁸ nojalla käytettävissä olevia unionin rahoitusvälineitä, ohjelmia ja hankkeita, sekä Euroopan raja- ja merivartioviraston operatiivista apua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896¹⁹ mukaisesti. ■

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1147, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perustamisesta (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (44 a) *Palauttamispolitiikan ulkoinen ulottuvuus on erottamaton osa muuttoliikkeen hallintaa koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Palauttamis- ja takaisinottoasioissa tehtävä tuloksellinen yhteistyö on keskeinen ulkoinen osatekijä tasapainoisissa ja kattavissa kumppanuuksissa kolmansien maiden kanssa asetuksessa (EU) 2024/1351 tarkoitettujen tavoitteiden mukaisesti. Eurooppa-neuvosto vaati muun muassa lokakuussa 2024 antamissaan päätelmissä nopeita toimia tosiasiallisten paluiden ja palauttamisten varmistamiseksi hyödyntäen kaikkia asiaankuuluvia EU:n politiikkoja ja työkaluja, muun muassa viisumi-, kauppa- ja kehityspolitiikkaa ja diplomatiaa. Sekä jäsenvaltioissa että EU:n toimielimissä tarvitaan koko hallinnon kattavaa lähestymistapaa.*
- (44 b) *Koska kolmansien maiden yhteistyö laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamisen ja takaisinoton alalla voi osoittautua käytännössä haastavaksi, ja rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 810/2009 25 a artiklassa säädettyä kolmansien maiden takaisinoton alalla tekemän yhteistyön arviointia, jos yhdellä tai useammalla jäsenvaltiolla on vaikeuksia kolmansien maiden kanssa tehtävässä takaisinottoa koskevassa yhteistyössä, mukaan lukien kansalaisuuden vahvistaminen, tarvittavien matkustusasiakirjojen hankkiminen asianomaisilta kolmansien maiden viranomaisilta ja palauttamisoperaatioiden järjestäminen, unionin ja jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää unionin lainsäädännössä säädettyjä asiaankuuluvia ja olemassa olevia välineitä, siltä osin kuin näitä välineitä koskevat säädökset sitovat niitä, osana EU:n koordinoitua lähestymistapaa palauttamisen ja takaisinottoa koskevan yhteistyön parantamiseksi.*

- (45) ■ Tämän asetuksen vaikuttavuudesta raportoimisen ja parannuskohteiden määrittämisen *olisi perustuttava sellaisten olemassa olevien, luotettavien ja vertailukelpoisten tilastotietojen keräämiseen ja analysointiin, jotka* koskevat palauttamismenettelyjen tehokkuutta, kolmansien maiden tekemää yhteistyötä ja uudelleenkotoutumistoimia ■ . *Tilastotietojen merkityksellisyyden varmistamiseksi olisi otettava huomioon asetuksiin (EU) 862/2007²⁰ ja (EU) 2019/1896 ja kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvät standardit ja tarvittaessa tarkistettava niitä.* Merkityksellisten tietojen keruuta ja raportointia varten olisi vahvistettava yhteiset standardit ja määritelmät, jotta *voidaan* arvioida tämän asetuksen vaikutusta ja osallistua tietoon perustuvien päätösten tekemiseen toimintapolitiikan tulevasta kehityksestä.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 862/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista sekä ulkomaisia työntekijöitä koskevien tilastojen laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 311/76 kumoamisesta (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

- (46) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa eurooppalaisen palauttamismääräyksen ■ vahvistamiseksi. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011²¹ mukaisesti.
- (47) *Tällä asetuksella otetaan käyttöön uusi laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista koskeva yhteinen järjestelmä, jonka kansalliset viranomaiset panevat suoraan täytäntöön. Tämä uusi järjestelmä tuo mukanaan merkittäviä uudistuksia, joilla pyritään parantamaan palauttamismenettelyn tuloksellisuutta, myös suhteessa kolmansiin maihin, joihin palauttaminen tapahtuu, ja palauttamisten ulkoiseen ulottuvuuteen. Tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden nopean soveltamisen mahdollistamiseksi tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Säännöksiä, joita ei tarkoiteta tämän asetuksen 52 artiklan 2 kohdassa ja joilla korvataan direktiivi 2008/115/EY ja joilla pyritään korvaamaan kaikilta osin kyseisessä direktiivissä säädetty oikeudellinen kehys, olisi sovellettava ... päivästä ...kuuta ... [yksi vuosi tämän asetuksen voimaantulopäivästä], jotta voidaan toteuttaa kaikki tarvittavat valmistelevat ja operatiiviset toimet ja varmistaa sen sujuva, tehokas ja johdonmukainen täytäntöönpano unionin ja kansallisella tasolla ja välttää direktiivin ja asetuksen päällekkäisyydet. Sen vuoksi direktiivit 2001/40/EY ja 2008/115/EY sekä neuvoston päätös 2004/191/EY²² olisi kumottava kyseisestä päivämäärästä alkaen.*

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² Neuvoston päätös 2004/191/EY, tehty 23 päivänä helmikuuta 2004, kolmansien maiden kansalaisia koskevien maastapoistamispäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin 2001/40/EY soveltamisesta aiheutuvan taloudellisen epätasapainon korvaamista koskevista perusteista ja käytännön järjestelyistä (EUVL L 60, 27.2.2004, s. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj>).

- (48) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli parantaa palauttamisen tuloksellisuutta ■ , vaan ne voidaan jäsenvaltioiden yhteisen johdonmukaisen toimintamallin varmistamiseen tähtäävän toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (49) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään ■ Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän asetuksen, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.

- (50) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 19 mukaisesti, ***ja jollei kyseisen pöytäkirjan 4 artiklan soveltamisesta muuta johdu***, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin²³.
- (51) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten²⁴ täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY²⁵ 1 artiklan C kohdassa tarkoitettuun alaan.

²³ Tätä johdanto-osan kappaletta muutetaan, jos Irlanti pyytää saada osallistua tähän asetukseen osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä tehdyssä pöytäkirjassa N:o 19 olevan 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja neuvosto tekee päätöksensä samanaikaisesti tämän asetuksen hyväksymisen kanssa. Tällöin tässä kappaleessa viitataan neuvoston päätökseen Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin.

²⁴ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²⁵ Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (52) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään ■ niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön²⁶ täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan C kohdassa, tarkasteltuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY²⁷ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (53) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään ■ niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan C kohdassa, tarkasteltuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU²⁸ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

²⁶ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

²⁷ Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

²⁸ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

(55) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa [...],

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku
YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla
Kohde

1. Tällä asetuksella perustetaan yhteinen järjestelmä *jäsenvaltioiden alueella* laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten *tuloksellista palauttamista varten* noudattaen ■ Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', tunnustettuja perusoikeuksia *ja unionin oikeuden yleisiä periaatteita* sekä sovellettavia *kansainvälisiä* velvoitteita, *jotka koskevat muun muassa ihmisoikeuksia*.
2. Tämän asetuksen tavoitteena on *antaa jäsenvaltioille mahdollisuus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet tosiasiallisen paluun tai palauttamisen varmistamiseksi ottaen huomioon* asetuksen (EU) 2024/1351 3 artiklassa, 4 artiklan h alakohdassa ja 5 artiklan e alakohdassa *vahvistettu kokonaisvaltainen lähestymistapa*.

2 artikla
Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden alueella laittomasti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin.
2. Tätä asetusta ei sovelleta asetuksen (EU) 2016/399 2 artiklan 5 alakohdassa määritettyihin unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluviin henkilöihin.
3. ***Tämä asetus ei rajoita asetusten (EU) 2024/1351, (EU) 2024/1348 ja (EU) 2024/1349 säännösten soveltamista.***
4. ***Rajoittamatta tämän artiklan 5 kohdan soveltamista tätä asetusta ei sovelleta niihin kolmansien maiden kansalaisiin,***
 - a) ***joilta on evätty pääsy ulkorajoilla asetuksen (EU) 2016/399²⁹ 14 artiklan mukaisesti tai sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido, vastaavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti;***

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (kodifikaatio) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

- b) jotka toimivaltaiset viranomaiset ovat ottaneet kiinni tai pysäyttäneet heidän ylittäessään laittomasti jäsenvaltion ulkorajan maa-, meri- tai ilmateitse ja joille ei ole sen jälkeen myönnetty lupaa tai oikeutta oleskella kyseisessä jäsenvaltiossa;*
- c) jotka on rikosoikeudellisena seuraamuksena tai rikosoikeudellisen seuraamuksen johdosta määrätty palautettavaksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti;*
- d) jotka ovat luovuttamismenettelyn kohteena.*

5. Jäsenvaltio voi päättää soveltaa tätä asetusta yhteen tai useampaan 4 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuun kolmansien maiden kansalaisten ryhmään. Tällöin tätä asetusta sovelletaan näihin kolmansien maiden kansalaisten ryhmiin siitä päivästä alkaen, jona jäsenvaltio ilmoittaa päätöksestään muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

6. *Jäljempänä olevia 7, 9 ja 10 artiklaa ei sovelleta, kun jäsenvaltio päättää soveltaa tätä asetusta niihin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka on rikosoikeudellisena seuraamuksena määrätty palautettaviksi.*
7. *Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kolmansien maiden kansalaisten, jotka jäävät 4 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, kohtelu ja suojelun taso ovat vähintään yhtä suotuisat kuin ne, joista säädetään 12 artiklan 4 ja 5 kohdassa, 14 artiklan 2 kohdassa, 14 artiklan 6 kohdan c ja e alakohdassa, 34 artiklan 1–6 kohdassa ja 35 artiklassa, ja että ne noudattavat palautuskiellon periaatetta.*

I

- 2 b. *Tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta jäsenvaltioiden kansallisen rikosoikeuden ja erityisesti sellaisten säännösten soveltamista, joissa säädetään laittomasta oleskelusta määrättävistä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista rikosoikeudellisista seuraamuksista, vankeusrangaistukset mukaan lukien, edellyttäen, että rikosoikeudellinen menettely ja tällaisten seuraamusten soveltaminen eivät vaaranna tosiasiallisen paluun tai palauttamisten toteutumista.*

I
4 artikla
Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklassa tarkoitettu unionin kansalainen ja joka ei ole asetuksen (EU) 2016/399 2 artiklan 5 alakohdassa määritelty unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluva henkilö;
- 2) 'laittomalla oleskelulla' sellaisen kolmannen maan kansalaisen oleskelua jäsenvaltion alueella, joka ei täytä tai ei enää täytä asetuksen (EU) 2016/399 6 artiklassa säädettyjä maahantuloedellytyksiä tai *vastaavia kansallisen lainsäädännön mukaisia* maahantulon, maassa oleskelun tai asumisen edellytyksiä *sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido mutta jotka osallistuvat tähän asetukseen;*

3) 'paluumaalla' jotakin seuraavista:

- a) kolmas maa, joka on kolmannen maan kansalaisen lähtömaa;
- b) kolmas maa, joka on kolmannen maan kansalaisen virallinen pysyvä asuinmaa;
- c) kauttakulkumaana matkalla unioniin ollut kolmas maa unionin tai jäsenvaltioiden takaisinottosopimusten tai -järjestelyjen mukaisesti;
- d) muu kuin a ***tai b*** alakohdassa tarkoitettu kolmas maa, johon kolmannen maan kansalaisella on oikeus tulla ja jossa hänellä on oikeus oleskella;
- e) turvallinen kolmas maa, jonka osalta kolmannen maan kansalaisen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisen vuoksi asetuksen (EU) 2024/1348 59 artiklan 8 kohdan nojalla ***tai sellaista jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido, niiden mahdollisesti kansalliseen lainsäädäntöönsä sisällyttämien vastaavien säännösten mukaisesti;***

- f) ensimmäinen turvapaikkamaa, jonka osalta kolmannen maan kansalaisen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisen vuoksi asetuksen (EU) 2024/1348 58 artiklan 4 kohdan nojalla *tai sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido, niiden mahdollisesti kansalliseen lainsäädäntöönsä sisällyttämien vastaavien säännösten mukaisesti*;
- g) *muu kuin a, b tai d alakohdassa tarkoitettu* kolmas maa, jonka kanssa on tehty sopimus tai järjestely, jonka perusteella kolmannen maan kansalainen otetaan vastaan tämän asetuksen 17 artiklan mukaisesti;
- 4) 'palauttamispäätöksellä' hallinnollista tai oikeudellista *toimenpidettä tai* päätöstä, jolla kolmannen maan kansalaisen oleskelu todetaan laittomaksi ja jolla asetetaan tai todetaan velvoite poistua *jäsenvaltioiden alueelta*;

- 4 a) *'paluulla' tai 'palauttamisella' toimia, joilla*
- a) *laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen palaa vapaaehtoisesti 6 alakohdan mukaisesti; tai*
- b) *toimivaltaiset viranomaiset poistavat laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen jäsenvaltiosta ja johonkin poistamispäätöksessä tai tapauksen mukaan palauttamispäätöksessä määritettyyn paluumaahan;*
- 4 b) *'poistamispäätöksellä' hallinnollista tai oikeudellista toimenpidettä tai päätöstä, jossa todetaan, että kolmannen maan kansalainen voidaan poistaa yhteen tai useampaan 3 alakohdassa tarkoitettuun paluumaahan;*
- 5) *'poistamisella' toimivaltaisten viranomaisten suorittamaa palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen täytäntöönpanoa kuljettamalla henkilö fyysisesti pois jäsenvaltioista paluumaahan;*

- 6) 'vapaaehtoisella paluulla' sitä, että laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen, *joka* noudattaa velvoitetta poistua *palauttamispäätöksessä vahvistetun vapaaehtoista paluuta varten myönnetyn ajan kuluessa tai sen päätyttyä, poistuu* jäsenvaltioiden alueelta *itse avustettuna tai ilman avustusta eikä poistamiseen turvauduta*;
- 7) 'pakenemisella' toimintaa, jonka seurauksena kolmannen maan kansalainen ei pysytele toimivaltaisten hallinto- tai oikeusviranomaisten saatavilla ■ ;
- 8) 'maahantulokiellolla' hallinnollista tai oikeudellista päätöstä tai muuta toimenpidettä, jolla kielletään ■ tulo jäsenvaltioiden alueelle ja siellä oleskelu;
-
- 11) 'palauttamisoperaatiolla' toimivaltaisen viranomaisen järjestämää tai koordinoimaa *taikka Euroopan raja- ja merivartioviraston, jäljempänä 'Frontex', tukemaa* operaatiota, jossa palautetaan kolmansien maiden kansalaisia yhdestä tai useammasta jäsenvaltiosta;
-

5 artikla
Perusoikeudet

Jäsenvaltioiden on tätä asetusta soveltaessaan noudatettava kaikilta osin asiaan liittyvää unionin oikeutta, mukaan lukien perusoikeuskirja, asian kannalta merkityksellistä kansainvälistä oikeutta, kansainvälisen suojelun saatavuuteen liittyviä velvoitteita, ■ palautuskiellon periaatetta ■ ja perusoikeuksia.

II luku
PALAUTTAMISMENETTELY

2 jakso
Palauttamisesta määräämistä koskeva menettely

7 artikla
Palauttamispäätös

1. *Sen jäsenvaltion* toimivaltaisten viranomaisten, *joka toteaa tai asettaa velvoitteen poistua jäsenvaltioiden alueelta*, on tehtävä palauttamispäätös *alueellaan* laittomasti oleskelevista kolmansien maiden kansalaisista ■ .
 - 1 a. *Palauttamispäätöksessä on*
 - a) *ilmoitettava paluulle asetettu aika, joka saa olla enintään 30 päivää ja jonka päättyessä kolmannen maan kansalaisen on viimeistään poistuttava jäsenvaltioiden alueelta; tai*

- b) ilmoitettava, että kolmannen maan kansalaisen on poistuttava välittömästi jäsenvaltioiden alueelta.*

Edellä a alakohdassa tarkoitettua paluulle asetettua aikaa voidaan edelleen lyhentää ja täsmentää kansallisessa lainsäädännössä.

Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössään tilanteista, joissa kolmannen maan kansalaiselle myönnetään aikaa vapaaehtoiseen paluuseen tai joissa hänet määrätään poistumaan välittömästi.

- 1 b. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vahvistaa 1 a kohdan mukaisen paluulle asetetun ajan, joka ylittää 30 päivää, ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet.*

- 1 c. Jäsenvaltiot voivat pidentää 1 a kohdan mukaista paluulle asetettua aikaa ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet, erityisesti osallistumisen 46 artiklan 3 kohdan mukaiseen paluuta ja uudelleenkotoutumista tukevaan ohjelmaan ja 21 artiklassa säädetyn yhteistyön tekemistä koskevan velvoitteen noudattamisen.*

- 1 d. Toimivaltaiset viranomaiset voivat lyhentää 1 a kohdan mukaista paluulle asetettua aikaa tapauksissa, joissa 21 artiklassa säädettyä velvoitetta tehdä yhteistyötä ei noudateta.*
- 1 e. Paluulle asetetun ajan alkamisajankohta lasketaan kansallisessa lainsäädännössä määritellystä päivämäärästä.*
2. Palauttamispäätös on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on esitettävä tosiseikkoihin liittyvät ja oikeudelliset perusteet. ***Kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava*** käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ja niiden käyttöä koskevista määräajoista. Palauttamispäätös on annettava kolmannen maan kansalaiselle tiedoksi ***mahdollisimman pian asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos kolmannen maan kansalaisen olinpaikka ei ole tiedossa, palauttamispäätös annetaan tiedoksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti.***

3. Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää olla antamatta tosiseikkoihin liittyviä tietoja tai päättää rajoittaa niitä, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään tiedonsaantioikeuden rajoittamisesta tai jos se on tarpeen yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansallisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä rikosten ennalta ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja paljastamiseksi ja niihin liittyviä syytetoimia varten. Tällaisissa tapauksissa kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava olennaisilta osiltaan perusteet, joiden pohjalta palauttamispäätös on tehty, jotta käytettävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot. ***Velvoite ilmoittaa kolmannen maan kansalaiselle perusteet olennaisilta osiltaan ei sisällä velvoitetta paljastaa turvallisuusluokiteltuja tietoja.***
4. ***Paluunsaamista tai paluunsaamista voidaan määrittää palauttamispäätöksessä tai 12 artiklan 2 a kohdan nojalla ennen poistamisen toteuttamista. Jos kolmannen maan kansalainen päättää palata vapaaehtoisesti muuhun paluunsaamahan kuin palauttamispäätöksessä ilmoitettuun paluunsaamahan tai ilmoitettuihin paluunsaamaisiin, ei ole tarpeen tehdä uutta päätöstä paluunsaamiseen määrittämisestä.***

- 4 b. *Toimivaltaisista viranomaisista ei saa estää tekemästä palauttamispäätöstä tilanteessa, jossa poistamiselle on olemassa este. Kun paluun on määritetty palauttamispäätöksessä ja palautuskiellon periaatteen rikkomisen vaara on havaittu, poistamista kyseiseen paluumaahan on lykättävä 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.*
5. Kolmannen maan kansalaiselle on pyynnöstä annettava kirjallinen tai suullinen käännös palauttamispäätöksen keskeisestä sisällöstä sekä käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista kielelle, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. *Tätä varten toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa käyttää standardoituja käännöspohjia taikka koneavusteisen kääntämisen työkaluja tai konekäännöstyökaluja.*

6. ■ Palauttamispäätös on tehtävä samalla toimenpiteellä tai *erillisellä toimenpiteellä* samanaikaisesti ja yhdessä kolmannen maan kansalaisen laillisen oleskelun lopettamista koskevan päätöksen kanssa *taikka ilman aiheetonta viivytystä päätöksen tekemisen jälkeen*, sanotun kuitenkin vaikuttamatta IV luvussa säädettyihin ja muiden merkityksellisten unionin tai kansainvälisen oikeuden säännösten tai määräysten mukaisiin menettelytakeisiin.
7. Palauttamispäätöksen tekemisen yhteydessä *jäsenvaltioiden on käytettävä* 8 kohdan nojalla *laadittua lomaketta*, jäljempänä 'eurooppalainen palauttamismääräys'. *Lomakkeessa on esitettävä palauttamispäätöksen ja tapauksen mukaan poistamispäätöksen keskeinen sisältö, ja se on* asetettava saataville Schengenin tietojärjestelmässä asetuksen (EU) 2018/1860 mukaisesti ■ .

8. Komissio hyväksyy *viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta* täytäntöönpanosäädöksen 7 kohdassa tarkoitetun eurooppalaisen palauttamismääräyksen muodon vahvistamiseksi. Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 49 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
9. *Jäsenvaltiot ja komissio ja asiaankuuluvat EU:n virastot, kuten eu-LISA, ryhtyvät viimeistään 8 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen hyväksymiseen mennessä ottamaan omalta osaltaan käyttöön tarvittavia oikeudellisia ja teknisiä järjestelyjä, joilla voidaan asettaa eurooppalainen palauttamismääräys saataville Schengenin tietojärjestelmässä ja tällä tavoin helpottaa 7 kohdassa säädetyn velvoitteen täyttämistä. Komissio ja asiaankuuluvat EU:n virastot, kuten eu-LISA, tukevat jäsenvaltioita tarvittaessa.*

- 9 a.** *Komissio ja asiaankuuluvat EU:n virastot, kuten eu-LISA, toteuttavat viimeistään tämän asetuksen 52 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun soveltamisen alkamispäivään mennessä toimenpiteitä, joilla varmistetaan mahdollisuus eurooppalaisen palauttamismääräyksen automaattiseen käsittelyyn ja tehostetaan tällä tavoin 9 artiklan soveltamista.*
- 9 b.** *Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 7 kohdassa mainitun velvoitteen täyttämiseksi käyttöön ottamistaan tarvittavista oikeudellisista ja teknisistä järjestelyistä viimeistään tämän asetuksen 52 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun soveltamisen alkamispäivään mennessä.*

I

8 artikla

Poikkeukset palauttamispäätöksen tekemistä koskevasta velvoitteesta

1. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää olla tekemättä palauttamispäätöstä, jos kolmannen maan kansalainen

- a) siirretään toiseen jäsenvaltioon asetuksen (EU) 2016/399 23 a artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti;
 - b) siirretään toiseen jäsenvaltioon kahdenvälisten sopimusten tai järjestelyjen nojalla tai 44 artiklan mukaisen jäsenvaltioiden välisen yhteistyön perusteella;
 - c) on henkilö, jonka laitton oleskelu havaitaan ulkorajalla maastalähdön yhteydessä asetuksen (EU) 2016/399 8 artiklan nojalla tehtävien rajatarkastusten tai ***sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido***, kansallisen lainsäädännön ***mukaisesti*** tehtävien vastaavien tarkastusten yhteydessä ■ välttämättä niin pitkälti kuin mahdollista asianomaisen kolmannen maan kansalaisen poistumisen lykkäämistä.
2. Palauttamispäätöstä ei saa tehdä tapauksissa, joissa kolmannen maan kansalaisella on toisen jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva oleskelulupa, pitkäaikainen viisumi tai muu oleskeluun oikeuttava lupa ■ .

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa jäsenvaltion on vaadittava kolmannen maan kansalaista siirtymään välittömästi kyseisen toisen jäsenvaltion alueelle. Jos kolmannen maan kansalainen ei noudata tätä vaatimusta tai jos kolmannen maan kansalaisen välitön poistuminen on tarpeen yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, jäsenvaltiot voivat pyytää muiden jäsenvaltioiden yhteistyötä 44 artiklan nojalla tai tehdä palauttamispäätöksen 7 artiklan mukaisesti.
4. Palauttamispäätöstä ei saa tehdä tapauksissa, joissa ■ noudatetaan 9 artiklassa esitettyä menettelyä.

9 artikla

Toisen jäsenvaltion tekemien palauttamispäätösten tunnustaminen ja täytäntöönpano

1. Jäsenvaltio, jossa kolmannen maan kansalainen oleskelee laittomasti, jäljempänä 'täytäntöönpaneva jäsenvaltio', voi ■ tunnustaa *ja panna täytäntöön* täytäntöönpanokelpoisen palauttamispäätöksen *ja tarvittaessa poistamispäätöksen*, jonka toinen jäsenvaltio, jäljempänä 'päätöksen tehnyt jäsenvaltio', on tehnyt asianomaisen kolmannen maan kansalaisen osalta 7 artiklan 1 kohdan *ja 12 artiklan 2 kohdan* nojalla. *Täytäntöönpanon on perustuttava 7 artiklan 7 kohdassa tarkoitetussa eurooppalaisessa palauttamismääräyksessä oleviin tietoihin, ja se on toteutettava 12 artiklan nojalla kansallisten sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.*

2. ■ Jäsenvaltioiden *ei edellytetä tekevän tunnustamista koskevia hallinnollisia päätöksiä tai toimenpiteitä. Tunnustamisen ei tarvitse tapahtua hallinnollisena menettelynä.*

■

5. Jos jäsenvaltio ei tunnusta palauttamispäätöstä tai *poistamispäätöstä taikka* pane sitä täytäntöön 1 ■ kohdan nojalla, kyseisen jäsenvaltion on tehtävä palauttamispäätös *7 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti tai poistamispäätös 12 artiklan 2 kohdan nojalla.*
6. *Jos jäsenvaltio tunnustaa tai panee täytäntöön palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen 1 kohdan nojalla, sen on lykättävä poistamista, jos palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen vaikutuksia lykätään päätöksen tehneessä jäsenvaltiossa, ja se voi tehdä palauttamispäätöksen 7 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti.*

7. Jos päätöksen tehnyt jäsenvaltio *lykkää palauttamispäätöstä tai* peruuttaa *sen taikka hallintoviranomainen tai tuomioistuin* kumoaa sen, täytäntöönpanevan jäsenvaltion on tehtävä palauttamispäätös 7 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti.
8. Päätöksen tehneen jäsenvaltion on *pyynnöstä* toimitettava täytäntöönpanevalla jäsenvaltiolle asetuksen (EU) 2018/1860 mukaisesti ■ kaikki saatavilla olevat tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen *palauttamista tai poistamista varten*.

■

- 9 a. *Tämän asetuksen 9 artiklan soveltaminen ei rajoita 8 artiklassa vahvistettujen poikkeusten käyttöä.*
11. *Jäsenvaltioiden on ryhdyttävä 7 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen hyväksymiseen mennessä toteuttamaan valmistelutoimia, joilla voitaisiin helpottaa toisen jäsenvaltion tekemien palauttamispäätösten tai poistamispäätösten tunnustamista, mukaan lukien tarvittaessa oikeudelliset ja tekniset järjestelyt niiden kansallisissa järjestelmissä, kansallisten tietojärjestelmien muutokset, asiaankuuluva koulutus ja pilottihankkeet.*

12. Komissio arvioi viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen 52 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta soveltamisen alkamispäivästä tämän artiklan 1 kohdan mukaisen vastavuoroisen tunnustamisen täytäntöönpanoa erityisesti seuraavien seikkojen osalta:

- a) ovatko jäsenvaltiot ottaneet käyttöön oikeudelliset ja tekniset järjestelyt, joilla eurooppalainen palauttamismääräys asetetaan saataville Schengenin tietojärjestelmässä 7 artiklan 7 kohdan mukaisesti, ja ovatko järjestelyt tehokkaita;**
- b) ovatko jäsenvaltiot ottaneet käyttöön oikeudelliset ja tekniset järjestelyt, joilla varmistetaan eurooppalaisen palauttamismääräyksen automaattinen käsittely 7 artiklan 9 kohdan mukaisesti;**
- c) palauttamispäätösten ja poistamispäätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon tuloksellisuus;**

d) näistä johtuva rasite kansallisille oikeus- ja hallintojärjestelmille; ja

e) asiaankuuluvien koulutus- ja pilottihankkeiden tulokset.

- 13. Komissio esittää 12 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia, myös mahdollisia kohdennettuja muutoksia tuloksellisen palauttamisen varmistamiseksi, jotta voidaan ottaa käyttöön toisen jäsenvaltion tekemien täytäntöönpanokelpoisten palauttamispäätösten ja poistamispäätösten pakollinen tunnustaminen ja täytäntöönpano. Jos komissio ei esitä ehdotusta, se perustelee tämän.**

3 jakso

Maahantulokielto

10 artikla

Maahantulokiellon määrääminen

1. Palauttamispäätöksiin on liitettävä maahantulokielto, kun

a) kolmannen maan kansalainen on 12 artiklan mukaisen poistamisen kohteena;

- b) *velvoitetta poistua jäsenvaltioiden alueelta* ei ole noudatettu *7 artiklan 1 a–1 c kohdan* mukaisesti asetetuissa määräajoissa;
- c) kolmannen maan kansalainen aiheuttaa 16 artiklassa tarkoitetun turvallisuusriskin.
2. Muissa kuin 1 kohdassa luetelluissa tapauksissa *toimivaltaiset viranomaiset voivat liittää* palauttamispäätökseen *tai poistamispäätökseen maahantulokiellon* ottaen huomioon merkitykselliset olosuhteet, erityisesti sen, missä määrin kolmannen maan kansalainen on tehnyt yhteistyötä.
3. Maahantulokielto on määrättävä osana palauttamispäätöstä tai *osana poistamispäätöstä taikka* erikseen kirjallisesti. *Maahantulokielto* on annettava kolmannen maan kansalaiselle tiedoksi kielellä, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. *Tätä varten toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa käyttää standardoituja käännöspohjia taikka koneavusteisen kääntämisen työkaluja tai konekäännöstyökaluja.*

4. Toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä maahantulokiellon ilman palauttamispäätöksen tekemistä sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle, joka on oleskellut laittomasti jäsenvaltioiden alueella ja jonka laitton oleskelu havaitaan maastalähdön yhteydessä asetuksen (EU) 2016/399 8 artiklan mukaisesti tehtävien rajatarkastusten ***tai sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joita mainittu asetus ei sido, kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehtävien vastaavien tarkastusten*** yhteydessä. ***Tällaisissa tapauksissa maahantulokiello voidaan määrätä ja antaa tiedoksi sen jälkeen, kun kolmannen maan kansalainen on poistunut jäsenvaltioiden alueelta,*** välttämällä niin pitkälti kuin mahdollista asianomaisen kolmannen maan kansalaisen poistumisen lykkäämistä.
- 4 a. ***Jos laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen lähtee jäsenvaltioiden alueelta ennen palauttamispäätöksen tekemistä, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä maahantulokiellon tekemättä palauttamispäätöstä.***

- 4 b. *Jos maahantulokiellon määräämisen perusteet ovat ilmenneet palauttamispäätöksen tekemisen jälkeen, toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä maahantulokiellon tekemättä uutta palauttamispäätöstä.*
5. Toimivaltaiset viranomaiset voivat olla määräämättä maahantulokieltoa yksittäistapauksissa humanitaarisista syistä, *jos kolmannen maan kansalainen on ihmiskaupan uhri* tai jos kolmannen maan kansalainen tekee yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa, mukaan lukien ilmoittautumalla paluu- ja uudelleenkotoutumisohjelmaan.
6. Maahantulokiellon kestoä määrätettäessä on otettava asianmukaisesti huomioon kaikki yksittäistapauksen merkitykselliset olosuhteet, ja sen kesto saa olla enintään kymmenen vuotta. *Maahantulokielto voidaan määrätä enintään 20 vuodeksi asianmukaisesti perustelluista syistä, jos se katsotaan tarpeelliseksi, jotta voidaan estää asianomaisen kolmannen maan kansalaisen pääsy jäsenvaltioiden alueelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 16 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamista.*

8. Maahantulokiellon on alettava päivästä, jona kolmannen maan kansalainen poistui jäsenvaltioiden alueelta.

11 artikla

Maahantulokiellon peruuttaminen, lykkääminen tai lyhentäminen

1. ***Päätöksen tehnyt jäsenvaltio voi peruuttaa maahantulokiellon, lykätä sitä tai lyhentää sen kestoä, jos kolmannen maan kansalainen osoittaa, että hän on palannut vapaaehtoisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 ja 3 kohdan soveltamista.***

2. ***Toimivaltainen viranomainen voi, jos se katsoo tämän aiheelliseksi, peruuttaa maahantulokiellon, lykätä sitä tai lyhentää sen kestoä perustelluissa yksittäistapauksissa, mukaan lukien humanitaarisista syistä, ottaen huomioon kaikki merkitykselliset olosuhteet, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.***

3. Kolmannen maan *kansalainen voi esittää perustellun pyynnön, joka koskee* maahantulokiellon peruuttamista tai lykkäämistä tai sen keston lyhentämistä, *edellyttäen, että kyseinen kolmannen maan kansalainen on poistunut alueelta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.*
4. *Kolmannen maan kansalainen, jolle on määrätty 10 artiklan 6 kohdan tai 16 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti yli kymmenen vuoden pituinen maahantulokielto, voi kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun hän on poistunut jäsenvaltioista, pyytää päätöksen tehnyttä jäsenvaltiota tarkastelemaan, olisiko maahantulokielto peruutettava taikka olisiko sitä lykättävä tai sen kesto lyhennettävä, ottaen asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset olosuhteet, mukaan lukien tarvittaessa se, onko kolmannen maan kansalainen edelleen 16 artiklan mukainen turvallisuusriski ja tarvitaanko maahantulokieltoa, jotta kyseistä kolmannen maan kansalaista voidaan edelleen estää tulemast* jäsenvaltioiden alueelle. *Uudelleentarkastelupyynnön on oltava perusteltu.*

- 4 a. *Jäsenvaltiot voivat asettaa maahantulokiellon peruuttamisen ehdoksi kolmannen maan kansalaisen poistamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisen.*

4 jakso

Palauttamisen täytäntöönpano

12 artikla

Poistaminen

1. *Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet poistaakseen* kolmannen maan *kansalaisen*, jos
- a) *kolmannen maan kansalainen ei ole noudattanut 7 artiklan mukaista velvoitetta poistua alueelta;*
- a) kolmannen maan kansalainen *ei tee yhteistyötä* viranomaisten kanssa ■ ;
- ■
- c) kolmannen maan kansalainen kuuluu 16 artiklan soveltamisalaan;
- d) kolmannen maan kansalainen *siirtyy toiseen jäsenvaltioon ilman lupaa, mukaan lukien 7 artiklan mukaisesti määritetyn ajanjakson aikana;*
- d a) *toimivaltaiset viranomaiset katsovat poistamisen tarpeelliseksi ja oikeasuhteiseksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti muista kuin -a–d alakohdassa luetelluista syistä.*

- 1 a. Mikään tässä asetuksessa ei estä jäsenvaltioita sallimasta tai helpottamasta sellaisen kolmannen maan kansalaisen vapaaehtoista paluuta, joka on muuten poistamisen kohteena 1 kohdan nojalla, erityisesti jos sen katsotaan johtavan nopeampaan ja tuloksellisempaan palauttamiseen.*
- 2. ■ Toimivaltaiset viranomaiset voivat tehdä poistamispäätöksen kaikkien palautettavien kolmansien maiden kansalaisten osalta. Jos poistamispäätös tehdään, sen on oltava kirjallisessa muodossa ja se voi olla samassa päätöksessä kuin palauttamispäätös tai erillisenä hallinnollisena tai oikeudellisena päätöksenä tai toimenpiteenä taikka osana muuta hallinnollista tai oikeudellista päätöstä.*
- 2 a. Jos paluumaata ei ole vielä määritetty tai jos se on eri kuin aiemmin määritetty maa, toimivaltaisen viranomaisen on määritettävä palauttamispäätöksessä tai poistamispäätöksessä yksi tai useampi 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu paluumaan ennen poistamisen toteuttamista.*

- 2 b. Jos poistamispäätös tehdään, siinä on esitettävä tosiseikkoihin liittyvät ja oikeudelliset perusteet. Kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ja niiden käyttöä koskevista määräajoista. Poistamispäätös on annettava kolmannen maan kansalaiselle tiedoksi mahdollisimman pian asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.*
- 2 c. Jos poistamispäätös tehdään, kolmannen maan kansalaiselle on pyynnöstä annettava kirjallinen tai suullinen käännös poistamispäätöksen keskeisestä sisällöstä sekä käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista kielelle, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. Tätä varten toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa käyttää standardoituja käännöspohjia taikka koneavusteisen kääntämisen työkaluja tai konekäännöstyökaluja.*

3. *Jos kolmannen maan kansalainen ilmoittaa tai jäsenvaltion viranomaisten tietoon tulee asiaankuuluvia seikkoja, joiden mukaan poistaminen rikkoisi palautuskiellon periaatetta, toimivaltaisten viranomaisten on ohjattava kolmannen maan kansalainen asianmukaiseen menettelyyn, esimerkiksi tarvittaessa asetuksen (EU) 2024/1348 mukaiseen turvapaikkamenettelyyn, tai arvioitava kansallisen lainsäädännön mukaisesti, onko poistaminen palautuskiellon periaatteen mukainen. Asianomaisen kolmannen maan kansalaisen on esitettävä mahdollisimman nopeasti kaikki henkilökohtaisia olosuhteitaan koskevat merkitykselliset tiedot perustellakseen väitteensä, että poistaminen loukkaisi palautuskiellon periaatetta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat hyödyntää palautuskiellon periaatteen rikkomisen vaaraa koskevia aiempia arviointia tai ottaa ne huomioon. palautuskiellon periaatteen rikkomisen vaaraa arvioidaan uudelleen vain, jos asiaankuuluvat tiedot on perusteltu.*

- 3 a. *Jäsenvaltiot voivat päättää, että muu viranomainen kuin palauttamispäätöksen tehnyt tai täytäntöönpaneva toimivaltainen viranomainen voi arvioida, noudatetaanko palautuskiellon periaatetta.*
4. Poistamisen varmistamiseksi toteutettavien pakkokeinojen on oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia, eikä niihin saa missään tapauksessa liittyä kohtuutonta voimankäyttöä. Pakkokeinot on pantava täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti kunnioittaen perusoikeuksia sekä asianomaisen kolmannen maan kansalaisen ihmisarvoa ja fyysistä koskemattomuutta.
5. Lentoteitse tapahtuvan poistamisen aikana jäsenvaltioiden on otettava huomioon neuvoston päätöksen 2004/573/EY³⁰ liitteessä esitetyt yhteiset ohjeet, jotka koskevat lentoteitse tapahtuvaan yhteiseen poistamiseen sovellettavia turvallisuusmääräyksiä.

I

³⁰ Neuvoston päätös 2004/573/EY, tehty 29 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisten lentojen järjestämisestä henkilökohtaisen maastapoistamispäätöksen saaneiden kolmansien maiden kansalaisten poistamiseksi kahden tai useamman jäsenvaltion alueelta (EUVL L 261, 6.8.2004, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

■ 14 artikla

Poistamisen lykkäämisedellytykset

1. Edellä olevan 12 artiklan mukaista poistamista on lykättävä seuraavissa olosuhteissa:
 - a) kun se loukkaisi palautuskiellon periaatetta; tai
 - b) kun ja niin pitkäksi aikaa kuin palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa on lykätty 28 artiklan mukaisesti.
2. Edellä olevan 12 artiklan mukaista poistamista voidaan lykätä ■ ottaen huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet. *Jos on olemassa pakenemisen vaara, voidaan soveltaa 7 kohdan mukaisia lisätoimenpiteitä.*
3. Jos kolmannen maan kansalainen pyytää poistamisen lykkäämistä, pyyntö on perusteltava asianmukaisesti.
4. *Jäsenvaltioiden on toimitettava asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle kirjallinen vahvistus 1 tai 2 kohdan mukaisesta lykkäämisestä ja hänen oikeuksistaan lykkäämisen aikana. Vahvistuksen käänнос voidaan toimittaa kolmannen maan kansalaiselle suullisesti kielellä, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän, myös tulkkauspalveluja käyttäen.*

5. ■ Poistamisen *lykkäämistä* on tarkasteltava uudelleen, *jos merkityksellisissä olosuhteissa tapahtuu muutoksia*.
6. Poistamisen lykkäämisen aikana on otettava huomioon seuraavat kolmannen maan kansalaisen tilannetta *ja sitä, noudattaako kolmannen maan kansalainen tämän asetuksen velvoitteita*, koskevat seikat:
- a) perustarpeet;
 - b) perheen yhtenäisyys jäsenvaltion alueella olevien perheenjäsenten kesken;
 - c) kiireellinen terveydenhoito ja välttämätön sairaanhoito;
 - d) alaikäisten pääsy peruskoulutusjärjestelmään heidän oleskelunsa pituudesta riippuen;
 - e) haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet.
7. Jos poistamista lykätään, voidaan soveltaa *21, 23 c ja 29* artiklassa säädettyjä toimenpiteitä, jos niitä koskevat edellytykset täyttyvät.

15 artikla

Poistamisen seuranta

Jäsenvaltioiden on säädettävä riippumattomasta *järjestelmästä pakkokeinoihin perustuvan palauttamisen seuraamiseksi. Jäsenvaltiot voivat käyttää olemassa olevia seurantamekanismeja, kuten asetuksen (EU) 2024/1356 mukaisia rakenteita ja asiantuntemusta, joilla on merkitystä tämän artiklan soveltamisen kannalta.*

16 artikla

Turvallisuusriskejä aiheuttavien kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen

1. Tätä artiklaa sovelletaan kolmannen maan kansalaiseen, kun
 - a) hän aiheuttaa uhkan yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle, *myös silloin, kun hänestä on tehty kuulutus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1861³¹ 24 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla;*

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1861, annettu 28 päivänä marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä rajatarkastuksissa, Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1987/2006 muuttamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 312, 7.12.2018, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

- b) on *kohtuullista näyttöä, jonka perusteella voidaan* uskoa, että hän on syylistynyt neuvoston puitepäättöksen 2002/584/YOS³² 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun vakavaan rikokseen *tai rikokseen, josta seuraa vähintään kahden vuoden vapausrangaistus tuomiojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan, tai useisiin rikoksiin, joista seuraa vähintään vuoden vapausrangaistus tuomiojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan;*
- b a) on *kohtuullista näyttöä siitä, että henkilö on osallisena johonkin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/541³³ tarkoitettuun rikokseen;*

³² Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä – Tiettyjen jäsenvaltioiden lausumat puitepäättöksen tekemisestä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

- c) on *kohtuullista näyttöä* hänen aikomuksestaan tehdä tämän kohdan *b ja b a* alakohdassa tarkoitettu rikos jäsenvaltion alueella;
- c a) on kohtuullista näyttöä siitä, että hän aiheuttaa jonkin muun kansallisessa lainsäädännössä määritellyn turvallisuushkan.*

2. Tämän artiklan soveltamisalaan kuuluviin kolmansien maiden kansalaisiin on sovellettava 12 artiklan mukaista poistamista.

2 a. Edellä olevia 1 kohdan b, b a ja c alakohtaa sovelletaan kolmansien maan kansalaisiin, jos on kohtuullista näyttöä siitä, että he ovat yllyttäneet mainituissa alakohdissa tarkoitettuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuneet niiden tekemiseen.

- 2 b. *Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän artiklan soveltamisalaan kuuluvia kolmansien maiden kansalaisia koskevat palauttamispäätökset pannaan täytäntöön ensisijaisena asiana.*
3. Poiketen siitä, mitä tämän asetuksen asiaan liittyvissä säännöksissä säädetään, tämän artiklan soveltamisalaan kuuluviin kolmansien maiden kansalaisiin voidaan soveltaa seuraavaa:
- a) heille voidaan määrätä 10 artiklan mukaisesti maahantulokielto, jonka pituus ylittää 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun enimmäiskeston, *tai toistaiseksi voimassa oleva maahantulokielto, jos se on perusteltua ja oikeassa suhteessa kyseisen kolmannen maan kansalaisen aiheuttamaan turvallisuusriskiin. Tällöin sovelletaan 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä;*
 - b) heidät voidaan ottaa säilöön 29 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti;

- c) heitä voidaan pitää säilössä vankilassa, mutta *mahdollisuuksien mukaan* erillään vangeista;
- d) heitä voidaan pitää säilössä *lisäajanjaksoja, jotka ylittävät* 32 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun enimmäiskeston ja *jotka tuomioistuin* määrittää ottaen huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen olosuhteet ja *joita tuomioistuin* tarkastelee uudelleen vähintään kolmen kuukauden välein.

4. *Kun 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua kolmansien maiden kansalaisten yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle aiheuttamaan uhkaan ei voida puuttua tehokkaasti tämän artiklan nojalla, jäsenvaltiot voivat säätää muista keinoista kansallisessa lainsäädännössään. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaista päätöstä tehtäessä toimenpide on tarpeen ja oikeasuhteinen, kun otetaan huomioon yleiselle turvallisuudelle aiheutuvan uhkan vakavuus tai kyseisen henkilön aiheuttama vaara.*

- 4 a. Jäsenvaltiot voivat tukeutua toimivaltaisten viranomaisten aiemmissa vaiheissa, myös turvapaikka-, viisumi- ja rajavalvontamenettelyjen yhteydessä, seulonta mukaan lukien, tekemään kaikkien merkityksellisten olosuhteiden perusteelliseen turvallisuusarviointiin.**

17 artikla

Palauttaminen kolmanteen maahan, jonka kanssa on tehty sopimus tai järjestely

1. Edellä 4 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan g alakohdassa tarkoitettu laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen edellyttää sopimuksen tai järjestelyn tekemistä kolmannen maan kanssa. Tällainen sopimus tai järjestely voidaan tehdä ainoastaan sellaisen kolmannen maan kanssa, joka noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja -periaatteita kansainvälisen oikeuden mukaisesti, mukaan lukien palautuskiellon periaate.

2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla tehtävässä sopimuksessa tai järjestelyssä on vahvistettava seuraavat seikat:

- a) menettelyt, joita sovelletaan laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten *palauttamiseen jäsenvaltioista* 1 kohdassa tarkoitettuun kolmanteen maahan;
- b) edellytykset kolmannen maan kansalaisen oleskelulle 1 kohdassa tarkoitettussa kolmannessa maassa, mukaan lukien *sopimuksen tai järjestelyn osapuolten* velvoitteet ja vastuut;

■

- d) 1 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettut kolmannen maan velvoitteet;

■

- f) seuraukset, joita aiheutuu sopimuksen tai järjestelyn rikkomisesta tai merkittävästä muutoksesta, joka vaikuttaa kielteisesti kolmannen maan tilanteeseen.

2 a. *Jos 1 kohdan mukaisessa sopimuksessa tai järjestelyssä vahvistetaan 4 artiklan 3 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettua paluumaahan edelleen palauttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, sopimuksessa tai järjestelyssä on 2 kohdan lisäksi vahvistettava seuraavat:*

- a) seuraukset siinä tapauksessa, että edelleen palauttaminen ei ole mahdollista;*
- b) sopimuksen tai järjestelyn osapuolten velvoitteet ja vastuut;*
- c) seuraukset, joita aiheutuu merkittävästä muutoksesta, joka vaikuttaa kielteisesti 1 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan tilanteeseen;*
- d) riippumaton elin tai mekanismi, jolla seurataan sopimuksen tai järjestelyn tosiasiallista soveltamista.*

Ensimmäisen alakohdan mukaiseen sopimukseen tai järjestelyyn voivat sisältyä säilöönotto-olosuhteet 1 kohdassa tarkoitetussa kolmannessa maassa.

3. *Jäsenvaltioiden on sopivana ajankohtana ilmoitettava asianomaisille jäsenvaltioille 1 kohdassa tarkoitettua sopimusta tai järjestelyä koskevista neuvotteluista sellaisen kolmannen maan kanssa, jolla on yhteinen raja kyseisten jäsenvaltioiden kanssa. █*
- Jäsenvaltioiden on ilmoitettava █ komissiolle ja muille jäsenvaltioille *kaikista 1 kohdan mukaisesti tehdyistä kahden- tai monenvälisistä sopimuksista tai järjestelyistä ennen niiden voimaantuloa tai, jos sopimusta tai järjestelyä on määrä soveltaa väliaikaisesti, ennen sen väliaikaisen soveltamisen alkamista. Komissiolle ja muille jäsenvaltioille on myös ilmoitettava tällaisten sopimusten tai järjestelyjen myöhemmistä muutoksista tai niiden irtisanomisesta.*

4. Ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ■ ei saa palauttaa 1 kohdassa tarkoitettuun kolmanteen maahan.

5 jakso

Alaikäisten palauttaminen

18 artikla

Lapsen etu

Tämän asetuksen säännöksiä sovellettaessa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

19 artikla

Alaikäisen iän arviointi

1. Jos kolmannen maan kansalaisen lausuntojen, saatavilla olevien asiakirjatodisteiden tai muiden merkityksellisten seikkojen perusteella on epäilystä siitä, onko hän alaikäinen, toimivaltainen viranomainen voi teettää *iän* arvioinnin ***kansallisen lainsäädännön tai unionin oikeuden mukaisesti. Tällaisissa iän arvioinneissa voidaan käyttää*** asetuksen (EU) 2024/1348 25 artiklaa.
2. ***Toimivaltainen viranomainen voi hyödyntää aiempaa iän arviointia, joka on tehty palauttamismenettelyn edellisissä vaiheissa tai muissa asiaankuuluvissa menettelyissä.***

3. *Jäsenvaltio voi tunnustaa muiden jäsenvaltioiden iän arvioinnin tulokset, jos iän arviointi on tehty unionin oikeuden mukaisesti.*
6. *Kieltäytyminen iän arvioinnista, mukaan lukien lääkärintarkastuksesta, ei saa estää määrittävää viranomaista jatkamasta palauttamismenettelyä. Kieltäytymistä voidaan pitää ainoastaan kumottavissa olevana olettamuksena siitä, että hakija ei ole alaikäinen.*

20 artikla

Ilman huoltajaa olevien alaikäisten palauttaminen

1. Muiden asianmukaisten elinten kuin palauttamisen täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten on annettava tukea ottaen asianmukaisesti huomioon lapsen etu.
2. Ilman huoltajaa olevaa alaikäistä edustamaan ja avustamaan sekä tarvittaessa toimimaan tämän puolesta palauttamisprosessissa on nimitettävä edustaja tai muu henkilö, *jonka tehtävänä on turvata* lapsen etu. On varmistettava, että nimetyllä edustajalla on asianmukainen koulutus lapsiystävälliseen ja ikätasolle sopivaan viestintään ja että hän *voi viestiä, myös tulkkauspalveluja käyttäen, kielellä*, jota alaikäinen ymmärtää *tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. Kyseinen henkilö voi olla* henkilö, joka on nimetty toimimaan edustajana direktiivin (EU) 2024/1346³⁴ nojalla, edellyttäen, että nimeäminen on tapahtunut mainitun direktiivin 27 artiklan nojalla.

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1346, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (EUVL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. Ilman huoltajaa olevaa alaikäistä on kuultava joko suoraan tai 2 kohdassa tarkoitetun edustajan tai muun ■ henkilön välityksellä, myös lapsen edun määrittämisen yhteydessä. ***Viimeistään*** ennen kuin ilman huoltajaa oleva alaikäinen poistetaan jäsenvaltion alueelta, kyseisen jäsenvaltion viranomaisten on varmistuttava siitä, että hänet palautetaan jollekin perheenjäsenelleen tai nimetylle holhoojalle taikka asianmukaiseen vastaanottolaitokseen paluumaassa.

III luku

KOLMANNEN MAAN KANSALAISEN VELVOITTEET

21 artikla

Velvoite tehdä yhteistyötä

1. Kolmannen maan ***kansalaisen on noudatettava velvoitetta poistua jäsenvaltioiden alueelta, ja hänellä*** on velvoite tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ***palauttamismenettelyn*** kaikissa vaiheissa ■ .

- 1 a.** Kolmannen maan kansalaisen on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava toimivaltaisille viranomaisille tiedot kaikista **tämän asetuksen** soveltamisen kannalta merkityksellisistä henkilökohtaisen tilanteensa muutoksista.
- 2. Rajoittamatta velvoitetta poistua jäsenvaltioiden alueelta** kolmannen maan kansalaisen on
- a) pysyttävä **toimivaltaisten viranomaisten saatavilla** sen jäsenvaltion alueella, joka on toimivaltainen toteuttamaan palauttamismenettelyn, jonka kohteena kolmannen maan kansalainen on, eikä hän saa paeta, **myöskään** toiseen jäsenvaltioon, **ja hänen on saavuttava paikalle toimivaltaisen viranomaisen määrittämän palauttamista varten tapahtuvan kuljetuksen lähtöä varten;**
- a a) oltava fyysisesti tai sanallisesti vaikeuttamatta palauttamista;**

- b) toimitettava **■** ilman aiheetonta viivytystä kaikki hallussaan olevat tiedot ja fyysiset *ja digitaaliset* asiakirjat *tai tiedot ja asiakirjat, jotka hänen voidaan kohtuudella olettaa pystyvän hankkimaan, myös jäljennökset ja sähköiset tallenteet, joilla on merkitystä* henkilöllisyyden *tai kansalaisuuden toteamisen tai todentamisen kannalta* tai joilla on muuta merkitystä *palauttamismenettelyn kannalta, erityisesti toimittamalla toimivaltaisille viranomaisille henkilö- tai matkustusasiakirja tai tekemällä yhteistyötä henkilö- tai matkustusasiakirjan hankkimiseksi;*
- c) oltava tuhoamatta, *kieltäytymättä antamasta* tai muulla tavoin hävittämättä *tämän kohdan b alakohdassa tarkoitettuja* asiakirjoja *ja tietoja*, käyttämättä vääriä nimiä vilpillisessä tarkoituksessa, antamatta muita vääriä tietoja suullisesti tai kirjallisesti ja muulla tavoin *johtamatta viranomaisia harhaan tai* vastustamatta *palauttamismenettelyä* vilpillisesti;

- d) annettava selitys, jos hänellä ei ole hallussaan henkilö- tai matkustusasiakirjaa;
- e) annettava tiedot kolmansista maista, joiden kautta hän on kulkenut, ***käytetyistä matkareiteistä tai muista kolmansista maista, joihin hänellä voi olla muita yhteyksiä, jotka saattavat helpottaa palauttamista;***
- f) annettava ***kansallisessa lainsäädännössä ja unionin oikeudessa, myös*** Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1358³⁵ 2 artiklan 1 kohdan s alakohdassa, tarkoitetut biometriset tiedot;
- f a) noudatettava liikenteenharjoittajien matkustusvaatimuksia ja kolmansien maiden viranomaisten maahantulovaatimuksia, myös terveysvaatimuksia, jos tällaisia vaatimuksia asetetaan yleisesti kansainvälisille matkustajille;***
- g) annettava ***toimivaltaisten viranomaisten pyytäessä*** tarkat yhteystiedot, mukaan lukien senhetkinen asuinpaikka, osoite ja puhelinnumero, josta hänet voidaan tavoittaa, sekä mahdollinen sähköpostiosoite;

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1358, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, Eurodac-järjestelmän perustamisesta biometristen tietojen vertailua varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2024/1351 ja (EU) 2024/1350 ja neuvoston direktiivin 2001/55/EY tehokkaaksi soveltamiseksi ja laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksia varten tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2018/1240 ja (EU) 2019/818 muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 603/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- h) toimitettava ilman aiheetonta viivytystä tiedot g alakohdassa tarkoitettujen yhteystietojen muutoksista;
- i) **noudatettava kaikkia 23 artiklan 1 kohdan ja 23 c artiklan 1 kohdan nojalla määrättyjä toimenpiteitä** koko **palauttamismenettelyn** ajan ■ ;
- j) annettava kaikki vaaditut tiedot ja lausunnot asianomaisten kolmansien maiden toimivaltaisille viranomaisille esitettyjen, matkustusasiakirjojen saamista koskevien pyyntöjen yhteydessä ja tehtävä tarvittaessa yhteistyötä kyseisten viranomaisten kanssa;
- k) käytävä ■ henkilökohtaisesti tai ■ videoyhteyden välityksellä **toimivaltaisten viranomaisten vaatimusten mukaisesti** toimivaltaisten kansallisten viranomaisten **tai** kolmannen maan viranomaisten kuultavana kyseisten viranomaisten määrittämässä paikassa **matkustusasiakirjojen hankkimista ja henkilöllisyyden tai kansalaisuuden toteamista varten**;

- l) osallistuttava paluu- ja uudelleenkotoutumisneuvontaan, jos toimivaltaiset viranomaiset sitä edellyttävät;

l a) noudatettava muita kansallisen lainsäädännön mukaisia palauttamiseen liittyviä asiaankuuluvia lisätoimenpiteitä.

Kolmannen maan kansalaiselle tämän artiklan nojalla asetetut velvoitteet eivät rajoita kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen, palauttamiseen liittymättömien velvoitteiden ja toimenpiteiden soveltamista.

3. Edellä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin ja ■ asiakirjoihin tai, jos niitä ei ole saatavilla, niiden jäljennöksiin on sisällyttävä erityisesti kolmannen maan kansalaisen lausunnot ja hänen hallussaan olevat asiakirjat, jotka koskevat seuraavia:
 - a) kolmannen maan kansalaisen nimi, syntymäaika ja -paikka, sukupuoli ja kansalaisuus tai kansalaisuudet tai se, että hän on kansalaisuudeton;

- b) kolmannen maan kansalaisen perheenjäsenet sekä muut henkilötiedot, jos niillä on merkitystä *palauttamismenettelyn* toteuttamisen tai paluumaan määrittämisen kannalta;
- c) sellaisten kolmannen maan kansalaisen henkilö- tai matkustusasiakirjojen ja muiden hänen toimittamiensa asiakirjojen tyyppi, numero, voimassaoloaika ja myöntämismaa, joita toimivaltainen viranomainen pitää merkityksellisinä hänen tunnistamisensa, *palauttamismenettelyn* toteuttamisen ja paluumaan määrittämisen kannalta;
- d) toisen jäsenvaltion tai jonkin kolmannen maan myöntämät oleskeluluvat tai muut kolmannen maan kansalaisen oleskeluun oikeuttavat luvat;
- e) toisen jäsenvaltion tekemä palauttamispäätös *tai poistamispäätös taikka toisen jäsenvaltion määräämä maahantulokielto*;

f) aiempi asuinmaa tai -maat ja aiempi asuinpaikka tai -paikat, matkareitit, **kauttakulkumaat** ja matkustusasiakirjat.

4. Jos toimivaltaiset viranomaiset päättävät pitää itsellään minkä tahansa 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ■ asiakirjan, **joka on tarpeen palauttamista varten**, niiden on varmistettava, että kolmannen maan kansalainen saa **ilman aiheetonta viivytystä** jäljennökset ■ asiakirjoista **tai muut asianmukaiset todisteet siitä, että viranomaiset ovat pitäneet asiakirjat itsellään. Vapaaehtoisen paluun tapauksessa** toimivaltaisten viranomaisten on ■ palautettava tällaiset asiakirjat kolmannen maan kansalaiselle joko lähtöhetkellä tai kolmanteen maahan saavuttaessa.
5. Kolmannen maan kansalaisen on **oltava tavoitettavissa viestintävälineellä, joka on määritetty kansallisessa lainsäädännössä**. Jäsenvaltioiden on ■ vahvistettava kansallisessa lainsäädännössä tiedoksiantotapa ja ajankohta, jona kolmannen maan kansalaisen katsotaan vastaanottaneen tiedoksiannon ja saaneen siitä tiedon, tai käytettävä **jäsenvaltioiden tai** unionin kehittämiä ja/tai tukemia digitaalisia järjestelmiä tällaista tiedoksiantoa varten.

■

21 a artikla
Pakenemisen vaara

- 1. Jollei toisin todisteta, yksittäistapauksessa on olemassa pakenemisen vaara, jos jokin seuraavista laittomasti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista koskevista kriteereistä täyttyy:*
- a) kolmannen maan kansalainen on saapunut tai liikkunut ilman lupaa jäsenvaltion alueelle, mukaan lukien kolmannen maan kautta tapahtuneen kauttakulun jälkeen, tai yrittää tehdä niin;*
 - b) kolmannen maan kansalaisesta on tehty palauttamispäätös, jonka on tehnyt jokin muu jäsenvaltio kuin se, jonka alueella hän tällä hetkellä oleskelee laittomasti, mukaan lukien tilanteet, joissa tämä on havaittu Schengenin tietojärjestelmään asetuksen (EU) 2018/1860 nojalla tehtyjen kuulutusten välityksellä;*

- c) kolmannen maan kansalainen ei noudata yhtä tai useampaa 23 artiklan 1 kohdan ja 23 b artiklan 1 kohdan mukaisesti määrättyä toimenpidettä tai ilmaisee tai osoittaa aikomuksensa olla noudattamatta sitä;*
- d) kolmannen maan kansalainen on tullut uudelleen jäsenvaltioiden alueelle voimassa olevan maahantulokiellon vastaisesti.*

2. Tapauksissa, jotka eivät kuulu 1 kohdan soveltamisalaan, pakenemisen vaara on määritettävä kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen olosuhteiden kokonaisarvioinnin perusteella. Arvioinnissa on käytettävä yhtä tai useampaa seuraavista asianomaista laittomasti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista koskevista kriteereistä:

- a) asuinpaikan, vakinaisen oleskelupaikan tai luotettavan osoitteen puuttuminen;*
- b) jäsenvaltioiden alueelta poistumista 7 artiklan 1 a kohdan a alakohdan mukaisesti vahvistetun paluulle asetetun ajan kuluessa koskevan velvoitteen noudattamatta jättäminen;*

- c) *poistumisajankohdan käsillä ollessa esiintyvät syyt uskoa, että kolmannen maan kansalainen aikoo rikkoa 21 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä velvoitetta tehdä yhteistyötä;*
- d) *väärien tai väärennettyjen henkilö- tai matkustusasiakirjojen, oleskelulupien tai viisumien taikka maahantuloodellytysten perusteena olevien asiakirjojen käyttäminen, tällaisten asiakirjojen tuhoaminen tai muulla tavoin hävittäminen, väärien nimien käyttäminen vilpillisessä tarkoituksessa, muiden väärien tietojen antaminen suullisesti tai kirjallisesti tai palauttamis- tai takaisinottomenettelyn vilpallinen vastustaminen muulla tavoin;*
- e) *paluu- ja uudelleenkotoutumisneuvontaan, jos toimivaltaiset viranomaiset sitä edellyttävät, osallistumatta jättäminen;*
- f) *kolmannen maan kansalaisella ei ole sosiaalista siteitä, erityisesti perhesiteitä, ja hänellä on riittämättömät toimeentulokeinot;*

- g) *21 artiklan 2 kohdan a–c, e, f a ja i–k alakohdan mukaisia velvoitteita ei ole noudatettu, mukaan lukien yhteistyöhaluttomuus matkustusasiakirjojen hankinnassa;*
- h) *muut kuin a–f alakohdassa tarkoitetut kriteerit, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.*

III a luku

TOIMENPITEET PALAUTTAMISEN EDISTÄMISEKSI JA SÄILÖÖNOTON VAIHTOEHDOT

23 artikla

Saatavilla olo palauttamisprosessia varten

1. Tuloksellisen palauttamisen *valmistelemiseksi ja* varmistamiseksi *tai poistumista ja yhteistyön tekemistä koskevien velvoitteiden noudattamiseen edelleen kannustamiseksi jäsenvaltiot voivat määrätä kolmannen maan kansalaiselle yhden tai useampia* seuraavista toimenpiteistä:
- a) *velvoite pysyä sellaisella jäsenvaltion alueella sijaitsevalla maantieteellisellä alueella, jolla he voivat liikkua vapaasti;*

- b) velvoite asua toimivaltaisten viranomaisten osoittamassa tietyssä osoitteessa tai paikassa;*
- c) velvoite ilmoittautua toimivaltaisille viranomaisille tiettyinä ajankohtina henkilökohtaisesti tai muilla keinoin kansallisen lainsäädännön mukaisesti;*
- d) muut kuin a–c alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.*

2. Edellä *olevan 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä* sovelletaan ainoastaan siltä osin kuin se sopii yhteen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeiden ja lapsen edun kanssa.

2 a. Edellä 1 kohdassa säädettyjä toimenpiteitä voidaan määrätä myös kolmansien maiden kansalaisille, joita ei voida poistaa, koska he eivät tee yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

3. Toimivaltaiset viranomaiset voivat pyynnöstä myöntää kolmannen maan kansalaiselle luvan *olla väliaikaisesti noudattamatta 1 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä.*■

4. ***Kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava, myönnetäänkö 3 kohdan mukainen lupa vai ei.***
5. Kolmannen maan kansalaisen ei tarvitse pyytää ***3 kohdan mukaista*** lupaa mennäkseen sovittuun tapaamiseen viranomaisten kanssa tai tuomioistuimeen, jos ***1 kohdan velvoitteita olisi muuten rikottu ja jos*** hänen läsnäolonsa on välttämätöntä. Kolmannen maan kansalaisen on ilmoitettava tällaisista sovituista tapaamisista toimivaltaisille viranomaisille ***etukäteen***.
6. Edellä olevan 1 kohdan b ja c alakohdan mukaiset päätökset on tehtävä kirjallisesti, niiden on oltava oikeasuhteisia, ja niissä on otettava huomioon asianomaisen kolmannen maan kansalaisen erityisolosuhteet.

7. *Kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamista koskevasta päätöksestä ja kyseisen päätöksen noudattamatta jättämisen seurauksista, myös 29 artiklan mukaisesta säilöönnotosta.*

23 a artikla

Tutkintatoimenpiteet

1. *Rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisesti muista kuin palauttamiseen liittyvistä syistä toteutettavia tutkintatoimenpiteitä jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat, jos se on tarpeellista, oikeasuhteista ja asianmukaisesti perusteltua tuloksellisen palauttamisen valmistelemiseksi tai varmistamiseksi,*
- a) *tarkastaa kolmannen maan kansalaisen ja saatuaan etukäteen tuomioistuimen luvan tai asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti hallinnollisen viranomaisen luvan, jos se on tarpeellista, oikeasuhteista ja asianmukaisesti perusteltua tällaisen tarkastuksen kiireellisyyden vuoksi, hänen asuinpaikkansa tai muut asiaankuuluvat tilat;*

- a a) toteuttaa hallinnollisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että noudatetaan kansallisessa lainsäädännössä säädettyä veloitetta antaa biometriset tiedot, mukaan lukien sormenjäljet, mihin voisi sisältyä mahdollisuus käyttää pakkokeinoja viimeisenä keinona, jos kolmannen maan kansalainen ei anna 21 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla vaadittavia biometrisiä tietoja;*
- b) tarkastaa ja takavarikoida henkilökohtaisia tavaroita, elektronisia laitteita ja muita merkityksellisiä esineitä;*
- c) määrätä muita tutkintatoimenpiteitä, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.*
- 2. Tämän artiklan 1 kohdan a–c alakohdan mukaiset tutkintatoimenpiteet voidaan toteuttaa ilman asianomaisen kolmannen maan kansalaisen suostumusta.*
- 3. Kaikkien tämän artiklan 1 kohdan a–c alakohdan mukaisesti määrättyjen tutkintatoimenpiteiden yhteydessä on kunnioitettava perusoikeuksia, ja niihin on sovellettava unionin oikeudessa ja kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuja takeita ja oikeussuojakeinoja.*

23 b artikla

Yhteistyön tekemistä koskevan velvoitteen noudattamatta jättämisen seuraukset

- 1. Jos 21 artiklan 1 kohdassa säädettyä velvoitetta tehdä yhteistyötä ja 21 artiklan 2 kohdan mukaisia vaatimuksia ei noudateta, jäsenvaltioiden on määrättävä asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle yksi tai useampia 23 artiklan 1 kohdassa säädettyistä toimenpiteistä ja ne voivat määrätä yhden tai useampia seuraavista toimenpiteistä, joiden on oltava tehokkaita ja oikeasuhteisia:*
 - b) tiettyjen etuuksien ja avustusten, jos niistä säädetään jäsenvaltion lainsäädännössä, epääminen tai supistaminen, paitsi jos tämä johtaisi siihen, että henkilö ei pysty huolehtimaan perustarpeistaan;*
 - c) vapaaehtoisen paluun edistämiseksi myönnettyjen kannustimien epääminen tai supistaminen, myös 46 artiklan 3 kohdan mukaisiin paluu- ja uudelleenkotoutumisohjelmiin sisältyvän tuen epääminen tai supistaminen;*

- d) työluvan, jos siitä säädetään kansallisessa lainsäädännössä, epääminen tai peruuttaminen;*
- e) maahantulokiellon keston pidentäminen enintään 10 artiklan 6 kohdassa olevan enimmäiskeston mukaisesti;*
- f) rikosoikeudelliset seuraamukset, mukaan lukien vankeusrangaistus, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä;*
- g) taloudelliset seuraamukset;*
- h) muut kuin edellä mainitut toimenpiteet tai seuraukset, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.*

23 c artikla

Säilöönoton vaihtoehdot

- 1. Jäsenvaltiot voivat määrätä yhden tai useampia seuraavista säilöönotolle vaihtoehtoisista toimenpiteistä ottaen huomioon asianomaisen kolmannen maan kansalaisen yksilölliset olosuhteet, mukaan lukien 21 a artiklan mukaisesti arvioitu pakenemisen vaara:*
 - a) asianmukaisen rahavakuuden tallettaminen;*

b) sähköisen seurannan käyttö;

c) muut kuin a ja b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet, jos niistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

- 1 a. Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on ensisijaisesti pyrittävä varmistamaan kolmannen maan kansalaisen tosiasiallinen ja oikea-aikainen palauttaminen.*
- 2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamista koskevassa päätöksessä on esitettävä asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat.*
- 3. Kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava kirjallisesti tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltamista koskevasta päätöksestä ja kyseisen päätöksen noudattamatta jättämisen seurauksista, myös 29 artiklan mukaisesta säilöönnotosta.*
- 4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuomioistuin käsittelee tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyt päätökset uudelleen asianomaisen henkilön hakemuksesta tai viran puolesta.*

IV luku
TAKEET JA OIKEUSSUOJAKEINOT

1 jakso
Menettelylliset takeet

24 artikla
Tiedonsaantioikeus

1. *Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että palauttamisen* kohteena oleville kolmansien maiden kansalaisille *tiedotetaan* ■ seuraavista seikoista:
- a) *menettelyn* tarkoitus ■ ;
 - b) kolmansien maiden kansalaisten 21 ja 23 artiklassa säädetty ■ velvollisuudet ■ , *23 b artiklan ja 29 artiklan 3 kohdan e alakohdan* mukaiset noudattamatta jättämisen seuraukset, kyseisestä henkilöstä tehdyn palauttamista koskevan kuulutuksen olemassaolo Schengenin tietojärjestelmässä ja toisen jäsenvaltion tekemän palauttamispäätöksen tunnustaminen ja täytäntöönpano 9 artiklan mukaisesti;
 - c) 46 artiklan mukaiset paluu- ja uudelleenkotoutumisneuvonta ja -ohjelmat;

d) heidän tämän asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaiset menettelylliset oikeutensa ■ koko palauttamismenettelyn ajan, erityisesti oikeus oikeusapuun ja oikeudelliseen edustajaan 25 artiklan nojalla.

2. Tiedot on annettava ilman aiheetonta viivytystä ■ kielellä, jota kolmannen maan kansalainen ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän ■ . Tiedot ***voidaan antaa*** vakiomuotoisilla tietolomakkeilla, joko paperilla tai sähköisessä muodossa, ***ja tarvittaessa täydennettyinä suullisesti käännös- ja tulkkauspalveluja käyttäen. Ilman huoltajaa oleville*** alaikäisille tiedot on annettava ■ ikätasoa vastaavalla tavalla ja siten, että mukana on ■ 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu edustaja ***tai henkilö, joka on nimetty avustamaan alaikäistä.***

- 2 a. *Jos toimivaltainen viranomainen käynnistää poistamisen palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen perusteella, kolmannen maan kansalaiselle on ilmoitettava paluunmaa, johon hänet poistetaan, riittävän ajoissa ennen poistamista.*

25 artikla

Oikeusapu ja oikeudellinen edustus

1. Kun kyseessä on 27 artiklan mukainen muutoksenhaku tai uudelleen käsittely *tuomioistuimessa*, jäsenvaltioiden on kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä varmistettava, että ■ *tälle tarjotaan tarvittava* maksuton oikeusapu ja oikeudellinen edustus ■ .
2. *Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että ilman huoltajaa olevia alaikäisiä edustetaan ja avustetaan siten, että he voivat hyödyntää tämän asetuksen mukaisia oikeuksia ja noudattaa sen mukaisia velvoitteita.*

4. Maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta saavat antaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksytyt tai luvan saaneet oikeudelliset neuvonantajat tai muut riittävän pätevät henkilöt **■**, *jotka voivat avustaa tai edustaa* kolmannen maan kansalaista, *tai valtioista riippumattomat järjestöt, jotka on hyväksytty kansallisen lainsäädännön mukaisesti tarjoamaan oikeudellisia palveluja tai oikeudellista edustusta kolmannen maan kansalaisille.*
5. Jäsenvaltiot voivat evätä maksuttoman oikeusavun ja oikeudellisen edustuksen muutoksenhakumenettelyssä, jos
- a) kolmannen maan kansalaisella katsotaan olevan riittävät varat oikeusapuun ja oikeudelliseen edustukseen omalla kustannuksellaan;
 - b) muutoksenhaulla ei katsota olevan todellisia edellytyksiä menestyä tai sen katsotaan olevan vilpillinen;

- c) muutoksenhaku tai uudelleen käsittely on toisella tai korkeammalla muutoksenhakutasolla kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien muutoksenhaun uudelleen käsittely tai uudelleenarviointi;
 - d) kolmannen maan kansalaista avustaa tai edustaa jo oikeudellinen neuvonantaja.
6. Maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta pyytävän kolmannen maan kansalaisen on ilmoitettava taloudellinen tilanteensa **ja ilmoitettava välittömästi toimivaltaisille viranomaisille merkittävistä muutoksista taloudellisessa tilanteessaan, paitsi jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään maksuttomasta oikeusavusta henkilön taloudellisesta tilanteesta riippumatta.**
7. Jäsenvaltiot voivat, paitsi kun on kyse ilman huoltajaa oleville alaikäisille annettavasta avusta, ■
- a) asettaa rahallisia tai aikarajoituksia maksuttoman oikeusavun ja oikeudellisen edustuksen antamiselle edellyttäen, että tällaiset rajoitukset eivät ole mielivaltaisia eivätkä aiheettomasti rajoita mahdollisuutta saada maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta ■ ;

- b) pyytää korvaamaan kokonaan tai osittain mahdollisesti aiheutuneet kustannukset, jos kolmannen maan kansalaisen taloudellinen tilanne on parantunut palauttamismenettelyn aikana tai jos päätös maksuttoman oikeusavun ja oikeudellisen edustuksen antamisesta on tehty kolmannen maan kansalaisen toimittamien väärin tietojen perusteella;
- c) säättää, että palkkioiden ja muiden kustannusten ja korvausten osalta kolmansien maiden kansalaisten kohtelun on oltava samanlaista mutta ei suosiollisempaa kuin jäsenvaltioiden omille kansalaisilleen oikeusapuun liittyvissä asioissa yleensä myöntämä kohtelu.

8. Jäsenvaltioiden on säädettävä **27 artiklan mukaiseen muutoksenhakuun tai uudelleenkäsittelyyn tuomioistuimessa liittyvien** maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta koskevien pyyntöjen esittämis- ja käsittelytapaa koskevista erityisistä menettelysäännöistä tai sovellettava voimassa olevia sääntöjä, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia, edellyttäen, että näissä säännöissä ei tehdä maksuttoman oikeusavun ja oikeudellisen edustuksen saamista kohtuuttoman vaikeaksi tai mahdottomaksi.

9. Kun päätöksen olla myöntämättä maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta tekee viranomainen, joka ei ole **tuomioistuin**, sillä perusteella, että muutoksenhaulla ei katsota olevan konkreettisia edellytyksiä menestyä tai sen katsotaan olevan vilpillinen, hakijalla on oikeus tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin **tuomioistuimessa** muutoksen hakemiseksi tähän päätökseen. ■
10. Jäsenvaltiot voivat säätää maksuttomasta oikeusavusta ja oikeudellisesta edustuksesta hallinnollisessa menettelyssä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2 jakso

Oikeussuojakeinot

26 artikla

Oikeus tehokkaiseen oikeussuojakeinoihin

1. Kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja, jotta hän voi hakea muutosta **7 artiklan 1 kohdassa**, 10 artiklassa ja 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin päätöksiin **kansallisen lainsäädännön mukaisesti** toimivaltaisessa **tuomioistuimessa**.

2. Tehokkaiden oikeussuojakeinojen on sisällettävä sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen ■ tutkiminen kaikilta osin.
3. *Jos palauttamispäätöstä tai poistamispäätöstä koskevasta muutoksenhausta vastaavan tuomioistuimen tietoon saatetut asiakirja-aineistoon kuuluvat seikat, sellaisina kuin ne ovat tuomioistuinkäsittelyn päättyessä täydennettyinä tai selvennettyinä, viittaavat siihen, että palautuskiellon periaate saattaa vaarantua, ■ palautuskiellon periaatteesta johtuvien vaatimusten noudattaminen on tarkistettava ■ .*
- .
4. *Palauttamispäätöksen muun kuin keskeisen osan peruuttaminen tai kumoaminen ei saa johtaa asianomaisen päätöksen peruuttamiseen tai kumoamiseen muilta osin.*

27 artikla

Muutoksenhaku toimivaltaisessa *tuomioistuimessa*

1. *Tätä asetusta sovellettaessa jäsenvaltioiden on vahvistettava kansallisessa lainsäädännössään ■ muutoksen hakemiseen ensimmäisen oikeusasteen **tuomioistuimessa** sovellettava määräaika, joka saa olla enintään 14 päivää.*

Jäsenvaltiot, jotka viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [tämän asetuksen voimaantulopäivä] säätävät kansallisessa lainsäädännössään muutoksenhaun määräajasta, joka on vähintään 30 päivää, voivat poiketa ensimmäisestä alakohdasta. Jos jäsenvaltiot päättävät poiketa tästä, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika saa olla enintään 30 päivää.

2. Edellä 1 kohdassa *tarkoitettun määräajan* on alettava kulua päivästä, jona **7 artiklan 1 kohdassa**, 10 artiklassa ja 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut päätökset annetaan tiedoksi kolmannen maan kansalaiselle *tai katsotaan tiedoksi annetuiksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti.*

3. Jos palauttamispäätös perustuu päätökseen laillisen oleskelun epäämisestä tai lopettamisesta tai se on tehty samalla toimenpiteellä kuin viimeksi mainittu päätös, palauttamispäätöstä koskevan muutoksenhaun määräajat voivat olla ne, joista säädetään kansallisessa lainsäädännössä laillisen oleskelun lopettamista tai epäämistä koskevaan päätökseen kohdistuvan muutoksenhaun osalta.
4. Jos yhdessä 7 artiklassa tarkoitetun palauttamispäätöksen kanssa määrätään maahantulokielto *ja/tai tehdään poistamispäätös, niihin* on haettava muutosta yhdessä kyseistä palauttamispäätöstä koskevan muutoksenhaun kanssa samassa *tuomioistuimessa*, samoja *menettelyjä* noudattaen ja samoissa määräajoissa. Jos maahantulokielto määrätään *ja/tai poistamispäätös tehdään* erillään palauttamispäätöksestä tai se on ainoa riitautettava päätös, siihen voidaan hakea muutosta erikseen. ■

28 artikla

Lykkäävä vaikutus

1. ***Vaikka tässä asetuksessa ei säädetä muutoksenhaun automaattisesta lykkäävästä vaikutuksesta, jäsenvaltioiden on varmistettava perusoikeuskirjan 47 artiklaa kaikilta osin noudattaen, että toimivaltainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien voi lykätä poistamista ennen 7 artiklan ja 12 artiklan 2 kohdan nojalla tehtyjen päätösten täytäntöönpanoa . Poistamista voidaan lykätä asianomaisen kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä 27 artiklan mukaisen muutoksenhaun ajaksi tai, jos muutosta on haettu, siihen asti, kun muutoksenhaun tulos on selvillä, jollei kansallisessa lainsäädännössä myös säädetä, että tällaisen päätöksen täytäntöönpanoa voidaan lykätä viran puolesta. Tämä kohta ei rajoita sellaisten kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista, joissa säädetään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen muutoksenhaulla on automaattinen lykkäävä vaikutus.***

- 1 a. Arvioidessaan 1 kohdan mukaista pyyntöä tuomioistuin voi tukeutua sen tietoon saatettuun asiakirja-aineistoon, mukaan lukien palauttamismenettelyn ja tarvittaessa turvapaikkamenettelyn aiemmissa vaiheissa tehtyyn merkityksellisten olosuhteiden arviointiin.*

3. Jos ensimmäiseen tai myöhempään muutoksenhakua koskevaan päätökseen haetaan uudestaan muutosta, *poistamista* ei saa lykätä, paitsi jos *kansallisessa lainsäädännössä säädetään muutoksenhaun lykkäävästä vaikutuksesta tai* kolmannen maan kansalainen pyytää lykkäämistä ja toimivaltainen *tuomioistuin* päättää myöntää sen ottaen huomioon kunkin tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet.

V luku

SÄILÖÖNOTTO

29 artikla

Säilöönoton perusteet

1. Jäsenvaltiot voivat ottaa kolmannen maan kansalaisen säilöön tämän asetuksen nojalla tapauskohtaisen arvioinnin perusteella ja vain, jos säilöönotto on oikeasuhteinen.
2. Jäsenvaltiot voivat pitää kolmannen maan kansalaista säilöönotettuna ainoastaan *palauttamista varten, mukaan lukien* palauttamisen valmisteleminen, *takaisinotto ja* poistamisen toteuttaminen.
3. Kolmannen maan kansalaisen säilöönoton on perustuttava yhteen tai useampaan seuraavista säilöönoton perusteista:
 - a) on olemassa **21 a** artiklan mukaisesti määritetty pakenemisen vaara;
 - b) kolmannen maan kansalainen välttelee tai vaikeuttaa *takaisinottoa*, palauttamisen valmistelemista tai *poistamista*;
 - c) kolmannen maan kansalainen aiheuttaa 16 artiklassa tarkoitettuja turvallisuusriskejä;

- d) kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyys tai kansalaisuus on tarpeen todentaa tai varmentaa;
- e) *21 artiklan 2 kohdan a–c, e, f a ja i–k alakohdan mukaisia velvoitteita* ei ole noudatettu, *mukaan lukien yhteistyöhaluttomuus matkustusasiakirjojen hankinnassa;*
- f) *muut kansallisessa lainsäädännössä säädetty palauttamiseen liittyvät asiaankuuluvat perusteet, joilla varmistetaan tulokselliset palauttamismenettelyt ja jotka ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia.*

5. Säilöönottomääräyksen antaa hallinto- tai oikeusviranomainen. Säilöönotosta on tehtävä kirjallinen päätös, jossa esitetään päätöksen perusteena olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat sekä tiedot käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista. Päätöksestä on *ilmoitettava* kolmannen maan kansalaiselle *suullisesti tai kirjallisesti kielellä*, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän, *myös tulkkaus- tai käännöspalveluja käyttäen.*

6. Kun kolmannen maan kansalainen otetaan säilöön 2 kohdan nojalla, jäsenvaltioiden on otettava huomioon **se, onko** kolmannen maan kansalainen haavoittuvassa asemassa oleva henkilö.

32 artikla

Säilöönoton kesto

1. Säilöönoton on oltava mahdollisimman lyhytkestoinen, ja se voi jatkua niin kauan kuin 29 artiklassa säädettyt *perusteet* täyttyvät ja se on välttämätöntä *kolmannen maan kansalaisen tosiasiallisen ja* onnistuneen paluun tai palauttamisen varmistamiseksi.
2. Jos käy ilmi, että 29 artiklassa säädetty *perusteet* eivät enää täyty, **se** kolmannen maan kansalainen on vapautettava *säilöönotosta tämän asetuksen nojalla*. Tällainen vapauttaminen ei estä **23 ja 23 c artiklan** mukaisten toimenpiteiden soveltamista **se** .

3. Säilöönotto saa kestää enintään 12 kuukautta yhdessä jäsenvaltiossa. ■ Jos palauttamismenettely todennäköisesti kestää kauemmin, koska asianomainen kolmannen maan kansalainen ei tee yhteistyötä tai koska tarvittavien asiakirjojen saaminen kolmansista maista viivästyy, *tai muissa kansallisessa lainsäädännössä säädetyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa, säilöönoton kesto voidaan pidentää, mutta se saa kestää enintään 24 kuukautta yhdessä jäsenvaltiossa.*

Jos kolmannen maan kansalainen on siirtynyt toiseen jäsenvaltioon ja hänen toimintansa muodostaa 29 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun säilöönoton perusteen, sovelletaan uutta säilöönottoaikaa.

- 3 a. *Säilöönottoa voidaan sen 3 kohdan mukaisen 24 kuukauden enimmäiskeston päätyttyä soveltaa vielä yhteensä enintään kuuden kuukauden pituisten jaksojen ajan, jos on olemassa pakenemisen vaara ja jos yksi tai useampi seuraavista olosuhteiden muutoksista viittaa siihen, että poistamiseen on kohtuullinen mahdollisuus:*

- a) kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyydestä on saatu uutta merkittävää tietoa;*
- b) matkustusasiakirja on saatu tai voidaan kohtuudella olettaa saatavaksi olosuhteiden muutoksen perusteella;*
- c) yhteistyö kolmannen maan kanssa on parantunut.*

Kun kolmannen maan kansalainen otetaan säilöön tämän kohdan mukaisesti, jäsenvaltion on asetettava tällainen tapaus etusijalle sen varmistamiseksi, että säilöönottoa jatketaan mahdollisimman lyhyen ajan.

- 4. Säilöönoton 3 ja 3 a kohdan *mukaisten enimmäiskestoajojen* päättyminen ei estä 23 ja 23 c artiklan mukaisten toimenpiteiden soveltamista.
- 5. *Jos kolmannen maan kansalainen tekee säilöönoton aikana yhteistyötä paluunsa tai palauttamisensa suhteen, asianomaisen kolmannen maan kansalaisen vapaaehtoinen paluu on tarvittaessa järjestettävä ilman aiheetonta viivytystä. Säilöönottoa voidaan tarvittaessa jatkaa lähtöön saakka tosiasiallisen paluun tai palauttamisen varmistamiseksi 3 ja 3 a kohdan osalta.*

Säilöönottopäätösten uudelleenkäsittely

1. *Jäsenvaltioiden on varmistettava, että* säilöönottoa *käsitellään* uudelleen ■ vähintään *kuuden* kuukauden välein joko asianomaisen kolmannen maan kansalaisen hakemuksesta tai viran puolesta.

2. *Jäsenvaltioiden on varmistettava, että* ilman huoltajaa olevien alaikäisten säilöönottoa *käsitellään* uudelleen viran puolesta ■ vähintään kolmen kuukauden välein *tai asianomaisen ilman huoltajaa olevan alaikäisen taikka hänen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimetyn edustajansa pyynnöstä.*

3. Jos hallintoviranomaiset ovat päättäneet säilöönotosta tai jatkaneet sitä, jäsenvaltioiden on ■
 - a) säädettävä, että oikeusviranomainen tutkii säilöönoton laillisuuden ja tekee siitä päätöksen mahdollisimman nopeasti säilöönoton alkamisen jälkeen *kansallisessa lainsäädännössä säädetyn määräajan puitteissa; tai*

- b) **annettava** asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle ■ oikeus panna vireille menettely, jossa säilöönoton laillisuus **on tutkittava** ja siitä ■ **on tehtävä päätös** mahdollisimman nopeasti kyseisen menettelyn alkamisen jälkeen **kansallisessa lainsäädännössä säädetyn määräajan puitteissa**. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on välittömästi säilöönoton yhteydessä ilmoitettava asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle mahdollisuudesta tällaisen menettelyn vireillepanoon.

Jos kolmannen maan kansalainen otetaan säilöön ajaksi, joka ylittää 32 artiklan 3 a kohdan mukaisen säilöönoton enimmäiskestoajan ja tämä pidennys kestää yli kolme kuukautta, tuomioistuimen on tarkasteltava säilöönottoa uudelleen vähintään kolmen kuukauden välein.

34 artikla

Säilöönotto-olosuhteet

1. Säilöönoton on *yleisesti ottaen* tapahduttava ■ siihen tarkoitetuissa yksiköissä, mukaan lukien muiden yksiköiden erityisosastot. Jos jäsenvaltio ei voi järjestää säilöönottoa tällaisissa yksiköissä vaan joutuu turvautumaan vankilamajoitukseen, kolmansien maiden kansalaiset on *mahdollisuuksien mukaan* pidettävä erillään vangeista.
2. Säilöönotetuilla kolmansien maiden kansalaisilla on oltava mahdollisuus ulkoiluun. *Ulkoilua voidaan rajoittaa rajoitetuksi ajaksi, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista säilöönottolaitoksen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.*
3. Säilöönotetuille kolmansien maiden kansalaisille on pyynnöstä annettava asianmukaisen ajan kuluessa mahdollisuus ottaa yhteys oikeudellisiin edustajiin, perheenjäseniin ja toimivaltaisiin konsuliviranomaisiin.

4. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota säilöönnotettujen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeisiin ■ . Säilöönnotetuille kolmansien maiden kansalaisille on annettava kiireellistä terveydenhoitoa ja välttämätöntä sairaanhoitoa.
5. Oikeudellisilla edustajilla, perheenjäsenillä, toimivaltaisilla konsuliviranomaisilla sekä asiaan liittyvillä ja toimivaltaisilla kansallisilla, kansainvälisillä ja valtiosta riippumattomilla järjestöillä ja elimillä on oltava mahdollisuus vierailla kaikissa säilöönnottoyksiköissä sekä olla yhteydessä niissä oleviin kolmansien maiden kansalaisiin ja vierailla heidän luonaan yksityisyyden suojan takaavissa olosuhteissa. Tällaisiin vierailuihin voidaan soveltaa lupavaatimusta **ja muita asianmukaisia ehtoja, mukaan lukien toimivaltaisen viranomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti etukäteen myöntämä asianmukainen turvallisuusselvitys. Jäsenvaltiot voivat asettaa tällaiselle pääsulle rajoituksia kansallisen lainsäädännön nojalla, jos tällaiset rajoitukset ovat objektiivisesti katsoen tarpeen turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai laitoksen hallinnoinnin kannalta.**

6. Säilöönnotetuille kolmansien maiden kansalaisille on annettava tiedot kyseisen yksikön säännöistä ja heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ■ kielellä, jota *he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän*. Tällaisiin tietoihin on kuuluttava myös tiedot heille kansallisen lainsäädännön nojalla kuuluvasta oikeudesta ottaa yhteyttä 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin henkilöihin ja elimiin.
- 6 a. *Sellaiset kolmansien maiden kansalaiset, joiden on todettu aiheuttavan 16 artiklan mukaisen turvallisuusriskin, voidaan sijoittaa säilöönottoyksiköissä tiloihin, joissa sovelletaan tehostettuja turvajärjestelyjä, mukaan lukien tiukemmat erilläänpitotoimenpiteet tai tehostettu valvonta, ajaksi, joka on ehdottoman välttämätön riskinhallinnan ja palauttamisen helpottamiseksi.*

Ilman huoltajaa olevien alaikäisten ja perheiden, ***joissa on alaikäisiä***, säilöönotto-olosuhteet

1. Ilman huoltajaa olevat alaikäiset ja perheet, joissa on alaikäisiä, saa ottaa säilöön vasta viimeisenä keinona ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi ottaen huomioon lapsen etu.
2. ■ Ilman huoltajaa oleville alaikäisille [...] ***ja perheille, joissa on alaikäisiä***, on tarjottava ***säilöönoton aikana*** erilliset majoitustilat, jotka takaavat riittävän yksityisyyden. Henkilöstöllä on oltava asianmukainen koulutus, ja tilat on mukautettava vastaamaan ***alaikäisten ja*** heidän ikänsä ja sukupuolensa asettamia tarpeita ■ .
3. Säilöönotetuilla alaikäisillä on oltava mahdollisuus vapaa-ajan toimintaan, mukaan lukien heidän ikäänsä sopiva leikki- ja virkistystoiminta, ja heillä on oltava mahdollisuus säilöönoton kestoon parhaiten soveltuvaan koulutukseen ***tai koulutustoimintaan***.

VI luku
TAKAISINOTTO

36 artikla
Takaisinotto

1. ■ Toimivaltaisten viranomaisten on *tapauksen mukaan*, ■ palauttamispäätöksen tekemisen *jälkeen* käynnistettävä *tarvittaessa takaisinotto, tapauksen mukaan* Frontexin tuella, *tarvittaessa myös liittyen kolmannen maan kansalaisen kansalaisuuden vahvistamiseen, matkustusasiakirjan myöntämiseen kolmannen maan kansalaiselle ja palauttamisoperaation järjestämiseen.*

■

Tarvittaessa on käytettävä palauttamista varten myönnettävää eurooppalaista matkustusasiakirjaa sovellettavan takaisinottovälineen ja asetuksen (EU) 2016/1953³⁶ mukaisesti.

- 7. Kolmansissa maissa *takaisinottoa* tukevat unionin rahoittamat unionin palauttamisasioiden yhteyshenkilöt. Tällaiset yhteyshenkilöt ovat osa unionin edustustojen rakennetta, ja he koordinoivat toimintaansa tiiviisti komission kanssa unionin asiaan liittyvien toimintapoliittisten painopisteiden saavuttamiseksi.

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1953, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, eurooppalaisen matkustusasiakirjan käyttöönotosta laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten ja 30 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston suosituksen kumoamisesta (EUVL L 311, 17.11.2016, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

37 a artikla***Ulkoinen ulottuvuus ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa***

Unioni ja jäsenvaltiot varmistavat, että palauttamispolitiikan ulkoinen ulottuvuus on erottamaton osa muuttoliikkeen hallintaa koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa.

Jos todetaan jonkin kolmannen maan yhteistyöhaluttomuutta tai jos yhdellä tai useammalla jäsenvaltiolla on vaikeuksia kolmansien maiden kanssa tehtävässä takaisinottoa koskevassa yhteistyössä, unioni ja jäsenvaltiot toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet, mukaan lukien ehdollisuuden käyttö kaikissa asiaankuuluvissa politiikoissa ja välineissä, kuten viisumipolitiikassa, sekä kaupassa ja kehityksessä, sellaisina kuin tästä säädetään niitä sääntelevissä unionin säädöksissä ja niiden jäsenvaltioiden osalta, joita nämä säädökset sitovat, jotta voidaan tukea ennakoitavissa olevia ja tuloksellisia palauttamismenettelyjä kolmansien maiden kanssa ja varmistaa tehokas ja kestävä takaisinottoa koskeva yhteistyö.

VII luku
HENKILÖTIETOJEN JAKAMINEN JA SIIRTÄMINEN

38 artikla

Tietojen jakaminen jäsenvaltioiden kesken

1. Jäsenvaltioiden on hyödynnettävä kaikkia soveltuvia yhteistyö- ja tietojenvaihtokeinoja tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi.
2. Tietoja vaihdetaan jäsenvaltion pyynnöstä, ja tietojenvaihtoa saa tapahtua ainoastaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä.
3. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava toisilleen tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa henkilöä koskevat *saatavilla olevat* tiedot palauttamismenettelyn toteuttamista ja *paluu- ja* uudelleenkotoutumistuen antamista varten.
4. Jos 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja voidaan vaihtaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/818³⁷ 4 artiklan 15 alakohdassa tarkoitettujen EU:n tietojärjestelmien kautta tai asetuksen (EU) 2018/1860 mukaisten lisätietojen välityksellä, tällaisia tietoja on *pääsääntöisesti* vaihdettava ainoastaan näillä tavoilla.

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. *Tietopyyntö* on perusteltava.
6. Edellä 3 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin *voivat sisältyä* erityisesti
- a) tiedot, jotka ovat tarpeen kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyyden ja tarvittaessa hänen perheenjäsentensä, sukulaistensa ja muiden omaistensa henkilöllisyyden toteamiseksi ■ ;
 - b) kolmannen maan kansalaisesta asetuksen (EU) 2024/1358 mukaisesti otettuihin biometrisiin tietoihin liittyvät tiedot ■ ;
 - c) tiedot kolmannen maan kansalaisen kansalaisuudesta ja *mahdollisesta* matkustusasiakirjasta tai *mahdollisista matkustusasiakirjoista*;
 - d) tiedot kolmannen maan kansalaisen asuinpaikoista, matkareiteistä ja kielitaidosta sekä yhteystiedot (sähköpostiosoite (-osoitteet) ja puhelinnumero(t));

- e) tiedot *mahdollisesta oleskeluasemasta tai mahdollisista oleskeluun oikeuttavista luvista, myös* jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan myöntämistä oleskeluasiakirjoista tai viisumeista *sekä niitä koskevista hakemuksista tai niiden voimassaolon jatkamisesta;*
- f) kolmannen maan kansalaisen palauttamisoperaatioon liittyvät tiedot ■ ;
- g) kolmannen maan kansalaisen uudelleenkotoutumiseen liittyvät tiedot, ■ *tapauksen mukaan myös tiedot haavoittuvuudesta;*
- h) kolmannen maan kansalaisesta mahdollisesti tehtyjen palauttamispäätösten perustelut;
- h a) tieto siitä, noudattaako kolmannen maan kansalainen 21 artiklan mukaisia velvoitteita tai 23 artiklan mukaisia toimenpiteitä;*
- i) tieto siitä, onko kolmannen maan kansalainen otettu säilöön tai onko häneen sovellettu säilöönoton vaihtoehtoja;

- j) tiedot, jotka liittyvät rikosrekisteriin tai kolmannen maan kansalaisen yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle aiheuttamaan uhkaan;
- k) tiedot kolmannen maan kansalaisen haavoittuvuudesta, terveydentilasta ja lääketieteellisistä tarpeista.

7. Pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on vastattava mahdollisimman pian ja viimeistään **kahden** viikon kuluessa.

7 a. Jäsenvaltion vastauksen puuttuminen, puutteellinen vastaus tai viivästynyt vastaus tämän artiklan nojalla esitettyyn pyyntöön ei saa estää tai viivästyttää toisen jäsenvaltion tekemän palauttamispäätöksen tai poistamispäätöksen täytäntöönpanoa. Pynnön esittävä jäsenvaltio voi toimia unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimivaltaisten viranomaistensa jo käytettävissä olevien tietojen perusteella.

8. Vaihdettuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan 3 kohdassa esitettyihin tarkoituksiin. Tällaiset tiedot voidaan kussakin jäsenvaltiossa toimittaa niiden tyypistä ja vastaanottavan viranomaisen toimivallasta riippuen ainoastaan viranomaisille tai oikeusviranomaisille, jotka vastaavat palauttamismenettelystä, *takaisinotosta* tai uudelleenkotoutumistuen antamisesta.
9. *Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava toisilleen kolmannen maan kansalaisen alkuperäiset matkustusasiakirjat, jos matkustusasiakirja on tarpeen paluun tai palauttamisen varmistamiseksi.*

39 artikla

Kolmansien maiden kansalaisiin liittyvien tietojen siirtäminen kolmansiin maihin *paluuta tai palauttamista*, takaisinottoa ja uudelleenkotoutumista varten

1. Toimivaltainen viranomainen ja tapauksen mukaan Frontex voivat käsitellä 38 artiklan 6 kohdan a–h alakohdassa tarkoitettuja tietoja ja siirtää niitä kolmannen maan toimivaltaiselle viranomaiselle *tai* kolmansille *osapuolille, jotka vastaavat uudelleenkotoutumistuesta tai muista palauttamisen toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä, kuten lentoyhtiöille tai terveydenhuollon tarjoajille, jos se on tarpeen paluuta tai palauttamista*, takaisinottoa *tai uudelleenkotoutumista varten*, sanotun kuitenkin rajoittamatta 40 ja 41 artiklan soveltamista.

3. Henkilötietoja 1 ■ kohdan nojalla siirtävien jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset siirrot ovat asetuksen (EU) 2016/679 V luvun mukaisia, ja Frontex varmistaa, että ne ovat asetuksen (EU) 2018/1725 V luvun mukaisia.
4. Jos siirto tehdään 1 ■ kohdan nojalla, se on dokumentoitava ja asiakirjat on pyynnöstä asetettava asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (EU) 2018/1725 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustetun toimivaltaisen valvontaviranomaisen saataville, mukaan lukien siirron päivämäärä ja kellonaika sekä tiedot vastaanottavan kolmannen maan toimivaltaisesta viranomaisesta. ***Nämä asiakirjat on rajoitettava tietoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä siirron oikeusperustan noudattamisen osoittamiseksi, eikä niistä saa aiheutua jäsenvaltioille ylimääräisiä raportointivelvoitteita.***

Kolmansien maiden kansalaisten rikostuomioihin liittyvien tietojen siirtäminen kolmansiin maihin *paluuta tai palauttamista*, takaisinottoa ja uudelleenkotoutumista varten

1. Toimivaltainen viranomainen ja tapauksen mukaan Frontex voivat yksittäistapauksissa käsitellä kolmannen maan kansalaisen yhteen tai useampaan rikostuomioon liittyviä tietoja ja siirtää ne kolmannen maan toimivaltaiselle viranomaiselle *tai uudelleenkotoutumistuen antamisesta tai muista paluun tai palauttamisen toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä vastaaville kolmansille osapuolille*, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) kolmannen maan kansalainen, jonka henkilötietoja siirretään, on tuomittu viimeksi kuluneiden 25 vuoden aikana terrorismirikoksesta tai viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana mistä tahansa muusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240³⁸ liitteessä mainitusta rikoksesta *tai on syyllistynyt rikokseen, josta seuraa vähintään kahden vuoden vapausrangaistus tuomiojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan, tai useisiin rikoksiin, joista seuraa vähintään vuoden vapausrangaistus* tuomiojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan ;

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- b) tietojen siirto on tarpeen *paluuta tai palauttamista, takaisinottoa tai räätälöidyn muun kuin taloudellisen uudelleenkotoutumistuen antamista varten*;

■

- d) toimivaltainen viranomainen *on tarkistanut* ja tapauksen mukaan Frontex *on varmistunut* siitä, että tietojen siirtäminen ei uhkaa rikkoa palauttamiskiellon periaatetta;
- e) toimivaltainen viranomainen *on tarkistanut* ja tapauksen mukaan Frontex *on varmistunut* siitä, että tietojen siirtäminen ei uhkaa rikkoa perusoikeuskirjan 50 artiklaa.

- 3. Henkilötietoja 1 tai 2 kohdan nojalla siirtävien jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset siirrot ovat asetuksen (EU) 2016/679 V luvun mukaisia, ja Frontex varmistaa, että ne ovat asetuksen (EU) 2018/1725 V luvun mukaisia.

4. Jos siirto tehdään 1 ■ kohdan nojalla, se on dokumentoitava ja asiakirjat on pyynnöstä asetettava asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (EU) 2018/1725 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustetun toimivaltaisen valvontaviranomaisen saataville, mukaan lukien siirron päivämäärä ja kellonaika, tiedot vastaanottavan kolmannen maan toimivaltaisesta viranomaisesta sekä perustelut sille, että siirto on 1 ■ kohdassa säädettyjen edellytysten mukainen, sekä siirretyt henkilötiedot. ***Nämä asiakirjat on rajoitettava tietoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä siirron oikeusperustan noudattamisen osoittamiseksi, eikä niistä saa aiheutua jäsenvaltioille ylimääräisiä raportointivelvoitteita.***

41 artikla

Kolmansien maiden kansalaisten terveystietojen siirtäminen kolmansille maille
palauttamisoperaation ja uudelleenkotoutumisen toteuttamista varten

1. Toimivaltainen viranomainen ja tapauksen mukaan Frontex voivat yksittäistapauksissa käsitellä kolmannen maan kansalaiselle palauttamisoperaation aikana annettavaa lääketieteellistä apua koskevia tietoja ja siirtää ne kolmannen maan toimivaltaiselle viranomaiselle ***tai uudelleenkotoutumistuesta tai muista palauttamisen toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä vastaaville kolmansille osapuolille, kuten terveydenhuollon tarjoajille,*** jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) tietojen siirto on tarpeen palauttamisoperaation toteuttamiseksi;

I

- c) toimivaltainen viranomainen ***on tarkistanut*** ja tapauksen mukaan Frontex ***on varmistunut*** siitä, että tietojen siirtäminen ei uhkaa rikkoa palauttamiskiellon periaatetta.

2. Toimivaltainen viranomainen ja tapauksen mukaan Frontex voivat yksittäistapauksissa käsitellä *tietoja* kolmannen maan *kansalaisen terveydestä ja lääketieteellisistä tarpeista* ja siirtää ne uudelleenkotoutumistuesta *tai muista palauttamisen toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä* vastaavalle kolmannelle osapuolelle, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) tietojen siirto on tarpeen 46 artiklassa tarkoitetun, kolmannen maan kansalaisen lääketieteellisiin tarpeisiin räätälöidyn uudelleenkotoutumistuen antamiseksi;
 - b) kolmannen maan kansalainen, jonka henkilötietoja siirretään, on antanut suostumuksensa tällaiseen siirtoon.
3. Henkilötietoja 1 tai 2 kohdan nojalla siirtävien jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaiset siirrot ovat asetuksen (EU) 2016/679 V luvun mukaisia, ja Frontex varmistaa, että ne ovat asetuksen (EU) 2018/1725 V luvun mukaisia.

4. Jos siirto tehdään 1 tai 2 kohdan nojalla, se on dokumentoitava ja asiakirjat on pyynnöstä asetettava asetuksen (EU) 2016/679 51 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (EU) 2018/1725 52 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustetun toimivaltaisen valvontaviranomaisen saataville, mukaan lukien siirron päivämäärä ja kellonaika, tiedot vastaanottavan kolmannen maan toimivaltaisesta viranomaisesta sekä perustelut sille, että siirto on 1 tai 2 kohdassa säädettyjen edellytysten mukainen, sekä siirretyt henkilötiedot. ***Nämä asiakirjat on rajoitettava tietoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä siirron oikeusperustan noudattamisen osoittamiseksi, eikä niistä saa aiheutua jäsenvaltioille ylimääräisiä raportointivelvoitteita.***

VIII luku
YHTEINEN PALAUTTAMISJÄRJESTELMÄ

42 artikla

Yhteisen palauttamisjärjestelmän osatekijät

1. Tämän asetuksen mukainen yhteinen palauttamisjärjestelmä koostuu seuraavista:
- a) yhteinen menettely sellaisten kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi, joilla ei ole oikeutta oleskella *jäsenvaltioiden alueella*;
 - b) jäsenvaltioiden välinen palauttamispäätösten tunnustamis- ja täytäntöönpanojärjestelmä;
 - c) **■**
 - d) digitaaliset järjestelmät kolmansien maiden kansalaisten palauttamisen, takaisinoton ja uudelleenkotoutumisen hallintaan;
 - e) jäsenvaltioiden välinen yhteistyö;
 - e a) *säilöönottokapasiteetin riittävä taso, jonka jäsenvaltio määrittää ottaen huomioon todelliset tarpeet*;
 - f) *unionin taloudellinen tuki ja* unionin elinten, toimistojen ja virastojen **■** omien toimeksiantojensa mukaisesti antama *toimintatuki*.

- 1 a. Digitaalisten järjestelmien kehittämisen on perustuttava mahdollisimman pitkälti olemassa oleviin kansallisiin infrastruktuureihin ja yhteentoimiviin unionin järjestelmiin, eivätkä ne saa aiheuttaa jäsenvaltioille ylimääräisiä raportointiin tai menettelyihin liittyviä rasitteita.*
2. Unioni ja jäsenvaltiot määrittävät palauttamisen ja uudelleenkotoutumisen yhteiset painopisteet ja varmistavat tarvittavat jatkotoimet ottaen huomioon asetuksen (EU) 2024/1351 8 artiklan nojalla hyväksytyn eurooppalaisen turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintastrategian, asetuksen (EU) **2024/1349** mukaisen rajalla tapahtuvan palauttamismenettelyn täytäntöönpanon, asetuksen (EY) N:o 810/2009 25 a artiklan mukaisen, kolmansien maiden jäsenvaltioiden kanssa takaisinoton alalla tekemän yhteistyön tason arvioinnin sekä unionin takaisinottovälineet ja muut takaisinottoa koskevan yhteistyön kannalta merkitykselliset unionin välineet.

3. Unioni ja jäsenvaltiot varmistavat toimivaltaisten viranomaisten keskinäisen sekä unionin ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön ja tiiviin koordinoinnin sekä sisäisten ja ulkoisten osatekijöiden välisen synergian ■ .

43 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset ■

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset, jotka ovat vastuussa tästä asetuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämisestä.

■

44 artikla

Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

1. Edellä olevan 43 artiklan mukaisesti nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja annettava keskinäistä apua *pääsääntöisesti* seuraavia tarkoituksia varten:
- a) kauttakulun salliminen niiden alueen kautta, jotta voidaan auttaa toisen jäsenvaltion tekemän palauttamispäätöksen noudattamisessa tai saada matkustusasiakirjat;

- b) logistisen ■ tai muun aineellisen tai luontoissuorituksina annettavan avun antaminen
a alakohdan nojalla tapahtuvan kauttakulun yhteydessä;

b a) 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun siirron helpottaminen;

■

- d) *sen tukeminen, että* kolmannen maan kansalainen *poistuu jäsenvaltioon, jossa hänellä on oikeus oleskella 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti*

■.

2. *Edellä olevan 43 artiklan mukaisesti nimetyt toimivaltaiset viranomaiset voivat tehdä yhteistyötä ja antaa keskinäistä apua myös seuraavia tarkoituksia varten:*

- a) *kolmansien maiden viranomaisten kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun ja yhteydenpidon johtaminen tai tukeminen takaisinoton helpottamiseksi;*
- b) *yhteyden ottaminen kolmansien maiden toimivaltaisiin viranomaisiin kolmansien maiden kansalaisten henkilöllisyyden todentamiseksi ja voimassa olevan matkustusasiakirjan saamiseksi;*

- c) *palauttamisen täytäntöönpanoa koskevien käytännön järjestelyjen toteuttaminen pyynnön esittävän jäsenvaltion puolesta;*
- d) *logistisen tai muun aineellisen tai luontoissuorituksina annettavan avun antaminen.*

45 artikla

Frontexin tuki

1. Jäsenvaltiot voivat pyytää, että Frontexin lähettämät tai tukemat asiantuntijat, mukaan lukien palauttamisasioiden yhteyshenkilöt ja muut yhteyshenkilöt, avustavat niiden toimivaltaisia viranomaisia asetuksen (EU) 2019/1896 mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava Frontexille merkitykselliset tiedot Frontexin tuen suunnitelluista tarpeista, jotta voidaan toteuttaa viraston tuen tarvittava suunnittelu asetuksen (EU) **2019/1896 mukaisesti.**

46 artikla

Paluun ja uudelleenkotoutumisen tukeminen

1. Jäsenvaltioiden on **varmistettava** paluuta ja uudelleenkotoutumista **koskevan neuvonnan saatavuus**, jotta kolmansien maiden kansalaisille voidaan **tarvittaessa** antaa palauttamismenettelyn mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tietoa ja ohjausta paluu- ja uudelleenkotoutumisvaihtoehtoista, mukaan lukien 3 kohdassa tarkoitettut ohjelmat. Paluuta ja uudelleenkotoutumista koskeva neuvonta voidaan yhdistää muuhun neuvontaan jäsenvaltion muiden muuttoliikemenettelyjen yhteydessä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että paluuta ja uudelleenkotoutumista koskevaa tietoa annetaan **viimeistään silloin, kun palauttamispäätös tehdään**.
3. Jäsenvaltioiden on **varmistettava kansallisella tai unionin tasolla tuettujen tai rahoitettujen paluu- ja uudelleenkotoutumisohjelmien saatavuus**. Näiden ohjelmien on **sisällettävä kolmannen maan kansalaiselle annettavaa logistista, taloudellista tai muuta aineellista tai luontoissuorituksina annettavaa apua tai kannustimia**, mukaan lukien uudelleenkotoutumistuki paluumaassa.

4. **Paluu- ja** uudelleenkotoutumistuki ei ole henkilökohtainen oikeus, eikä se ole takaisinottomenettelyn edellytys.
5. Paluu- ja uudelleenkotoutumisohjelmien kautta annettavan tuen on heijastettava kolmannen maan kansalaisen tekemän yhteistyön ja vaatimusten noudattamisen tasoa, ja **sitä voidaan** ajan mittaan **supistaa tai se voidaan peruuttaa**. Paluu- ja uudelleenkotoutumistuen lajia ja laajuutta määritettäessä **voidaan ottaa** soveltuvin osin huomioon seuraavat kriteerit:
- a) asianomaisen kolmannen maan kansalaisen palauttamis- ja takaisinottomenettelyn aikana tekemä 21 artiklassa tarkoitettu yhteistyö;
 - b) palaako kolmannen maan kansalainen vapaaehtoisesti vai onko hän poistamisen kohteena;

- c) onko kolmannen maan kansalainen asetuksen (EU) 2018/1806³⁹ liitteessä II mainitun kolmannen maan kansalainen;
- d) onko kolmannen maan kansalainen tuomittu rikoksesta;
- e) onko kolmannen maan kansalaisella erityistarpeita sen vuoksi, että hän on haavoittuvassa asemassa, alaikäinen, ilman huoltajaa oleva alaikäinen tai osa perhettä;

f) kansallisen lainsäädännön mukaiset lisäkritterit.

6. Tässä artiklassa tarkoitettua tukea ei myönnetä kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat jo saaneet toisen jäsenvaltion tai unionin antamaa muunlaista tai samanlaista tukea. Unioni, jäsenvaltiot ja Frontex huolehtivat uudelleenkotoutumistuen johdonmukaisuudesta ja koordinoinnista.

IX luku
LOPPUSÄÄNNÖKSET

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (kodifikaatio) (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

47 artikla
Hätätilanteet

1. Jos palautettavien kolmansien maiden kansalaisten poikkeuksellisen suuri määrä aiheuttaa jäsenvaltion säilöönottoyksiköiden kapasiteetille tai sen hallinto- tai oikeusviranomaisen henkilöstölle odottamattoman suuria rasitteita, kyseinen jäsenvaltio voi poikkeuksellisen tilanteen ajaksi päättää sallia **27 artiklan 1 kohdassa, 33 artiklan 3 kohdassa ja 38 artiklan 7 kohdassa** säädettyä pidemmät ■ ajat sekä toteuttaa säilöönoton edellytysten osalta 34 artiklan 1 kohdasta ja 35 artiklan 2 kohdasta poikkeavia kiireellisiä toimenpiteitä. ***Jäsenvaltiot voivat väliaikaisesti muuttaa hallinnollisia menettelyjä ja sisäisiä raportointivaatimuksia palauttamisoperaatioiden nopeuttamiseksi edellyttäen, että tällaiset muutokset ovat ehdottoman välttämättömiä poikkeuksellisen tilanteen korjaamiseksi.***

2. Asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle viipymättä tällaisiin poikkeuksellisiin toimenpiteisiin turvautumisesta. Sen on myös ilmoitettava komissiolle heti, kun perusteet näiden poikkeuksellisten toimenpiteiden soveltamiselle eivät enää ole olemassa.
3. Tämän artiklan säännöksiä ei saa tulkita jäsenvaltioille myönnettyksi luvaksi poiketa niiden yleisestä velvoitteesta toteuttaa kaikki tarvittavat yleis- ja erityistoimenpiteet niiden tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi.

48 artikla

Tilastotiedot

1. ***Kolmansien maiden kanssa tehtävän takaisinottoa koskevan yhteistyön seurantaan varten komissio voi pyytää vuosittain, että Frontexille toimitetaan asianomaisten kolmansien maiden osalta seuraavat tiedot kunkin kolmannen maan mukaan eriteltyinä:***

- a) *kansalaisuuden vahvistamista koskevien pyyntöjen lukumäärä ja kansalaisuuden vahvistamista koskeviin pyyntöihin saatujen myönteisten ja kielteisten vastausten lukumäärä;*
- b) *matkustusasiakirjojen myöntämistä koskevien pyyntöjen lukumäärä, ja erikseen matkustusasiakirjojen myöntämistä koskevien pyyntöjen lukumäärä niiden tapausten osalta, joissa kansalaisuus oli vahvistettu, kolmannen maan viranomaisten myöntämien matkustusasiakirjojen lukumäärä ja matkustusasiakirjapyyntöjä koskevien kielteisten vastausten lukumäärä.*

I.

- 2. *Frontex tarjoaa komissiolle pääsyn 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin. Edellä a ja b alakohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden mukaan eriteltyt tiedot voidaan toimittaa kolmansille maille takaisinottovelvoitteiden täytäntöönpanon ja noudattamisen seuranta varten, mukaan lukien unionin takaisinottovälineiden yhteydessä.*

3. Jäsenvaltioiden on *komission pyynnöstä toimitettava tarvittavat tiedot 9 artiklan 12 kohdan mukaisen arvioinnin saattamiseksi päätökseen, erityisesti tilastot niiden kolmansien maiden kansalaisten lukumäärästä, joista toinen jäsenvaltio on tehnyt palauttamispäätöksen, ja niiden kolmansien maiden kansalaisten lukumäärästä, jotka on poistettu tai palautettu tunnustettujen palauttamispäätösten ja tapauksen mukaan toisen jäsenvaltion tekemien poistamispäätösten perusteella tietyn ajan kuluessa.*

I

4. *Komissio hyödyntää tämän artiklan soveltamiseksi ja mahdollisuuksien mukaan asetuksen (EY) N:o 862/2007 nojalla saataville asetettuja tietoja.*
5. *Kun komissio antaa lainsäädäntöehdotuksen 9 artiklan 13 kohdan nojalla, se ehdottaa tarvittaessa muutoksia tähän artiklaan ottaen huomioon asiaankuuluvan lainsäädännön kehityksen digitalisaation alalla.*

49 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

50 artikla

Raportointi

1. Komissio toimittaa viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [***viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta***] ja sen jälkeen viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

2. Jäsenvaltioiden on komission pyynnöstä toimitettava *saatavilla olevat 1 kohdan mukaisen* kertomuksen laatimisessa tarvittavat tiedot viimeistään yhdeksän kuukautta ennen määräajan päättymistä. ***Komissio hyödyntää mahdollisuuksien mukaan asetuksen (EY) N:o 862/2007 nojalla saataville asetettuja tietoja.***

51 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan direktiivi 2008/115/EY ■ , direktiivi 2001/40/EY ja neuvoston päätös 2004/191/EY ■ niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä asetus sitoo, ***tämän asetuksen 52 artiklan 3 kohdan mukaisesta soveltamisen alkamispäivästä.***
2. Viittauksia kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan ■ sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. *1 artiklaa, 2 artiklan 1–3 kohtaa, 4 artiklan 3 kohtaa, 5 artiklaa, 7 artiklan 8 ja 9 kohtaa sekä 17, 18, 19, 36, 37 a, 43, 45, 49, 50 ja 51 artiklaa sovelletaan voimaantulosta alkaen.*
3. *Muita tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [Virallinen lehti: lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivästä].*
4. *Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.*

Tehty ■

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja